

Załącznik do Uchwały nr.....
Rady Miasta Krakowa z dnia.....

TU CHCĘ ŻYĆ. KRAKÓW 2030.

STRATEGIA ROZWOJU KRAKOWA

dokument do konsultacji, przed pracami edytorskimi, redakcyjnymi i graficznymi
lipiec 2017 r.

Spis treści

I.	WPROWADZENIE	3
II.	PARTYCYPACYJNY PROCES BUDOWANIA STRATEGII ROZWOJU KRAKOWA 2030.....	9
III.	Analiza SWOT	14
IV.	PLAN STRATEGICZNY	21
	IV.1. Wizja, misja i cele strategiczne	21
	IV.2. Matryca strategiczna Strategii Rozwoju Krakowa 2030.....	23
	IV.4. Ramy finansowe realizacji Strategii Rozwoju Krakowa 2030	69
V.	WDRAŻANIE STRATEGII ROZWOJU KRAKOWA 2030	72

I. WPROWADZENIE

Główną przesłanką aktualizacji dokumentu jest potrzeba dostosowania planów do nowych wyzwań przed którymi stoi Kraków.

Strategia Rozwoju Krakowa 2030 jest ważna, gdyż:

- podejmuje, w sposób przekrojowy, najważniejsze kwestie dla polityki rozwoju miasta,
- gwarantuje spójność zarządzania miastem, wszystkie planowane przez miasto działania, zawarte w innych programach operacyjnych, muszą być z nią uzgodnione,

Strategia oddziałuje na rozwój miasta dwójako:

- bezpośrednio wiąże w działaniach Urząd Miasta i Miejskie Jednostki Organizacyjne (414 jednostek, roczne wydatki na poziomie 4,5 mld zł);
- Strategia nie ma co prawda bezpośredniej mocy sprawczej w stosunku do innych podmiotów (nie jest aktem prawa miejscowego), dlatego też powinna wzmacniać rolę samorządu miasta jako inicjatora/koordynatora przedsięwzięć rozwojowych realizowanych w partnerstwie z innymi podmiotami.

Udział mieszkańców, sektorów biznesu, nauki, szkolnictwa i innych partnerów jest kluczowy, do tego, **aby strategia była realnym narzędziem koordynującym politykę rozwoju.**

Tylko pod tym warunkiem możemy – integrując siły i angażując do współpracy sektor obywatelski, biznes, naukę i szkolnictwo wyższe oraz innych partnerów, możemy uzyskać zamierzony w SRK 2030 efekt.

Procesy partycypacyjne w zarządzaniu miastem

Konieczność włączenia opinii mieszkańców w procesy decyzyjne, dotyczące rozwoju miasta wynika w niewielkim stopniu z przepisów prawa. Najczęściej jest fakultatywną decyzją władz przekonanych, że o sprawach ważkich dla miasta należy mieszkańców informować, ale też pytać o ich zasadność, gdyż przestrzeń miejska zdominowana jest przez społeczności lokalne, które często w intuicyjny, ale i wynikający z doświadczenia sposób potrafią nakreślić problemy i wskazać optymalne rozwiązania.

Zarządzanie miastem powinno uwzględniać dialog społeczny. Tkankę miejską tworzy szereg grup interesariuszy; każdą z nich należy uwzględnić w procesie decyzyjnym. Co istotne, stopień angażu w dialog z wybranymi grupami powinien być zróżnicowany i wynikać w pierwszej kolejności z rzetelnej analizy, na ile dana grupa jest zaangażowana we wskazaną tematykę czy problem.

Aby działania partycypacyjne realnie przyczyniły się do zwiększenia jakości procesów decyzyjnych, należy potraktować je poważnie. Oznacza to wytworzenie nowej jakości dialogu społecznego, który będzie posiadał granice (proces konsultacyjny zostanie szczegółowo rozpisany na osi czasu), będzie bazował na eksperckich metodach pracy (pojemne pojęcia *konsultacji społecznych* i *warsztatów* zostaną zastąpione szczegółowym wskazaniem metod wraz z wyjaśnieniem, dlaczego należy pracować przy ich użyciu) i zacznie angażować w prace środowiska związane z tematem (poprzedzone zmapowaniem interesariuszy) oraz takie, które za obowiązek będą miały wypracowanie rozwiązań (problemem konsultacji społecznych jest brak tzw. scenariusza rozwiązań – uczestnicy procesów partycypacyjnych nie mają obowiązku wskazywania autorskiego rozwiązania; nowe standardy konsultacji społecznych zakładają jako cel osiągnięcie pozytywnego angażu uczestników, tj. wskazania rozwiązania problemu).

Procesy decyzyjne, związane z tematyką rozwoju miasta, powinny charakteryzować się ciągłością (rozumianą jako nieprzerwane realizowanie założeń strategicznych), ekonomią, szybkością oraz wysokim stopniem merytoryczności.

Przesłanki aktualizacji Strategii Rozwoju Krakowa 2030

Zasadniczym dokumentem kształtującym politykę rozwoju w UE jest strategia „Europa 2020. Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu”¹. Wyznacza ona trzy priorytety, tj.:

- inteligentny wzrost gospodarczy,
- rozwój ekologiczny,
- rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu.

Dokumentem określającym długoterminowe kierunki działań UE jest porozumienie zawarte na konferencji klimatycznej w Paryżu w 2015 r. (Konferencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu). Zadeklarowany wkład UE w realizację porozumienia to ograniczeniu emisji o co najmniej 40% do 2030 roku w porównaniu do 1990 roku.

Wytoczne strategii Europa 2020 znajdują swoje odzwierciedlenie na poziomie krajowym. System zarządzania rozwojem, kształtowany przez Ustawę z dnia 6 grudnia 2006 roku o zasadach prowadzenia polityki rozwoju², wskazuje na konieczność zachowania spójności pomiędzy różnymi dokumentami strategicznymi. Wprowadza też zasadę, że naczelnym dokumentem administracji (w tym samorządowej) jest program rozwoju, który przyjmuje najczęściej formę strategii rozwoju gminy. System zarządzania rozwojem kraju uwzględnia następującą strukturę dokumentów strategicznych:

- „Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)”,
- „Strategia Rozwoju Kraju 2020. Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo”,
- „Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego: Regiony. Miasta. Obszary wiejskie 2010-2020”,
- „Krajowa Polityka Miejska”.

Na poziomie krajowym zasadniczym dokumentem planistycznym o znaczeniu strategicznym jest „Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030”, która wskazuje na strategiczne wyzwania polityki przestrzennej i wyznacza jej cele oraz sposoby ich osiągania.

Z dokumentów krajowych wynikają regionalne dokumenty strategiczne: „Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011-2020” oraz „Strategia dla Rozwoju Polski Południowej w obszarze województw małopolskiego i śląskiego do roku 2020”, która wyznacza kierunki rozwoju ponadregionalnego dwóch silnie ze sobą powiązanych gospodarczo i funkcjonalnie regionów.

Politykę regionalną Województwa Małopolskiego uzupełniają jeszcze:

- „Subregionalny Program Rozwoju na lata 2014-2020”,
- „Regionalna Strategia Innowacji Województwa Małopolskiego 2013-2020”,
- 10 programów strategicznych,
- „Regionalny Program Operacyjny Województwa Małopolskiego 2014-2020”,
- „Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego”.

¹ Źródło: <http://ec.europa.eu/europe2020>

² Dz.U. 2006, Nr 227, poz. 1658 z późn. zm.

Przy opracowywaniu SRK 2030 uwzględniono następujące dokumenty:

- „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Krakowa”,
- „Perspektywa Technologiczna Kraków – Małopolska 2013-2020”.

Przesłanki prac nad Strategią Rozwoju Krakowa 2030

Przyjęta w 2005 roku Strategia Rozwoju Krakowa stanowi kompleksowy i w przeważającej większości ciągle aktualny pogląd na miasto i koncepcję jego rozwoju. Jednakże obserwacja procesów społecznych, gospodarczych i kulturowych pozwoliła uznać je za wystarczające przesłanki aktualizacji strategii.

Miasta w Europie, w tym również Kraków, stoją przed koniecznością rozwiązania wielu problemów, wśród których wyróżnić można:

- zmiany demograficzne (m.in. starzenie się społeczeństwa, niekorzystna struktura demograficzna, choroby cywilizacyjne),
- niezrównoważony rozwój miast,
- słabnące powiązania pomiędzy wzrostem dochodów, zatrudnieniem oraz postępem społecznym i technologicznym miasta,
- rosnącą polaryzację społeczną,
- procesy segregacji przestrzennej,
- rozlewanie się miast,
- degradację miejskich ekosystemów.

Konieczne staje się myślenie o rozwoju miasta w kontekście szerszym niż dotychczasowe granice administracyjne. Mowa jest zatem o metropolii, będącej węzłem różnorodnych powiązań sieciowych, zarówno lokalnych, jak i mających wymiar globalny. Kraków w nowej Strategii chce wykorzystywać posiadane potencjały oraz otworzyć się na aktywności typowe dla gospodarki opartej na wiedzy. Nie wolno przy tym zapomnieć o otwartości Miasta na różnorodną aktywność mieszkańców i innych członków społeczności lokalnej (metropolitalnej). Wszystko to w celu stworzenia miasta nowoczesnego, przyjaznego mieszkańcom, inwestorom i odwiedzającym, szanującego swoją historię i środowisko naturalne. W takim rozumieniu, SRK 2030 jest strategią Samorządu Miasta (wspólnoty samorządowej), wyznaczającą jej priorytety i cele, jak również narzędziem zarządzania miastem przez władzę lokalną.

Aspiracją Miasta wynikającą z nowej Strategii będzie realizowanie idei *smart city* – czyli bycie nowoczesną metropolią, z poszanowaniem walorów środowiska, oferującą wysoką jakość życia, przyjazne warunki dla innowacyjnej gospodarki, silną kapitałem ludzkim i społecznym oraz nowoczesnie zarządzaną przy wykorzystaniu technologii informacyjno-komunikacyjnych, uwzględniającą potrzeby i aspiracje mieszkańców oraz ich udział w życiu publicznym. Kraków będzie w ten sposób miastem otwartym i aktywnie uczestniczącym w inicjowaniu procesów mających globalne znaczenie.

Horyzontalne założenia, przyjęte dla prac nad strategią:

- Nie jest to strategia Urzędu lecz – strategia Miasta, zatem - angażuje nie tylko własne zasoby finansowe Miasta
- Dialog z mieszkańcami
- Funkcjonalne wyjście poza granice administracyjne Miasta
- Budowa partnerstw instytucjonalnych
- Zrównoważony rozwój
- Planowanie uniwersalne
- Podejście zintegrowane (społeczno-gospodarcze i terytorialne)
- Mierzalności celów strategii
- Zapewnienie realnego wpływu SRK 2030 na rzeczywistość, poprzez system wdrażania i zarządzania.

W procesie tworzenia Strategii Rozwoju Krakowa 2030, uwzględniając lokalną specyfikę, przyjęto najbardziej kompleksową koncepcję *smart city*, w której wyszczególnia się sześć czynników rozwoju miasta: *smart economy*, *smart mobility*, *smart environment*, *smart people*, *smart living*, *smart governance*. Podejście to po raz pierwszy zostało zaproponowane przez Uniwersytet Techniczny w Wiedniu³ w ramach opracowanego europejskiego rankingu miast inteligentnych (*European smart cities*).⁴ Idea miast inteligentnych wpisuje się w szerszą koncepcję rozwoju przyjętą przez Unię Europejską⁵, jaką jest tzw. inteligentny rozwój, który w odniesieniu do miast definiuje się jako rozwój pozwalający uniknąć wzrostu kosztów oraz wspierający te zasoby rozwojowe miasta, którymi jest ono w stanie konkurować o nowe inwestycje oraz mieszkańców⁶.

SRK 2030 definiuje ideę *smart city* następująco:

- **Gospodarka (*smart economy*)** – inteligentna gospodarka powinna: opierać się na przemyśle high-tech i sektorze B+R, gdzie powinna znaleźć zatrudnienie znacząca część zasobów pracy (pow. 20%), dysponować rozwiniętymi przestrzeniami biznesowymi generującymi rozwój branż kreatywnych, wykazywać się innowacyjnością, elastycznością rynku pracy oraz efektywną współpracą nauki i biznesu.
- **Kapitał ludzki i społeczny (*smart people*)** – inicjatorami zmian w mieście powinni być mieszkańcy, którzy dzięki wysokim kwalifikacjom i kompetencjom, kreatywności i umiejętności współdziałania, przy wsparciu technologii informacyjno-komunikacyjnych (ICT) są w stanie dążyć do ciągłej poprawy jakości życia w mieście.
- **Jakość życia (*smart living*)** – miasto inteligentne daje swoim mieszkańcom przyjazne miejsce do życia, w szczególności przez zapewnienie szerokiego dostępu do usług publicznych (w tym usług świadczonych on-line), wysokiej jakości edukacji, ochrony zdrowia i opieki nad ludźmi starszymi, nowoczesnej infrastruktury technicznej i społecznej oraz dążenie do uzyskania wysokiego poziomu bezpieczeństwa oraz atrakcyjnej oferty kulturalnej i zagospodarowania czasu wolnego, a także dbałości o stan środowiska naturalnego oraz tereny zielone.

³ Badania prowadzone były przez: *Regional Science at the Vienna University of Technology* we współpracy z *OTB Research Institute for Housing, Urban and Mobility Studies at the Delft University of Technology* oraz *The Department of Geography at University of Ljubljana*.

⁴ M.in. *Mapping Smart Cities in the EU*, raport opracowany przez Parlament Europejski, Dyрекcyję Generalną ds. Polityki Wewnętrznej Unii Europejskiej, 2014 r.

⁵ Wyrażoną w dokumencie *Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu – Europa 2020*.

⁶ Co ważne, Unia Europejska tworzy szereg instrumentów wspierających rozwój inteligentnych miast. Wśród najważniejszych należy wymienić: Inicjatywę Inteligentnych Miast i Społeczności (*Smart Cities and Communities*), Platformę Interesariuszy Miast Inteligentnych (*Smart Cities Stakeholders Platform*), Doroczną Konferencję Miast Inteligentnych (*Annual Smart Cities Conference*) oraz Porozumienie Burmistrzów (*Covenant of Mayors*). Rozwój inteligentnych miast będzie możliwy w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014-2020.

- **Mobilność (smart mobility)** – miasto powinno posiadać zintegrowany i bezpieczny system transportowy wykorzystujący rozwiązania sektora technologii informacyjno-komunikacyjnych (ICT). Dzięki nowoczesnej infrastrukturze miasto powinno być gigantyczną siecią powiązań o dużej szybkości, łączących wszystkie jego zasoby.
- **Środowisko naturalne (smart environment)** – miasto inteligentne optymalizuje zużycie energii, między innymi przez wykorzystywanie energii wytwarzanej w wysokosprawnej kogeneracji oraz energii odnawialnej, prowadzi działania na rzecz ochrony klimatu oraz adaptacji do zmian klimatu, działania zmniejszające emisję zanieczyszczeń do środowiska, a gospodarka zasobami miasta oparta jest na zasadzie zrównoważonego rozwoju, z wykorzystaniem infrastruktury opartej o nowoczesne technologie.
- **Zarządzanie (smart governance)** – przez inteligentne zarządzanie rozumie się zarządzanie publiczne, w którym istotną rolę odgrywają: kompetencje, współpraca z ekspertami, partycypacja społeczna w podejmowaniu decyzji, transparentność działania oraz wysoka jakość i dostępność usług publicznych. Kluczowe znaczenie w tym aspekcie ma dostępność inteligentnej infrastruktury wykorzystującej nowe technologie. Wymaga to stworzenia zintegrowanego systemu zarządzania miastem, uwzględniającego uczestnictwo wszystkich użytkowników miasta w realizacji celów *smart city* oraz efektywnej współpracy sektora publicznego i prywatnego.

Kraków w sieci metropolii w Polsce

Istotne znaczenie dla Strategii Rozwoju Krakowa ma wymiar międzynarodowy. W klasyfikacjach ośrodków miejskich Europy prowadzonych przez UE wyróżnia się Metropolitalne Europejskie Obszary Wzrostu (MEGA), które decydują o rozwoju społecznym, gospodarczym oraz kulturowym Europy. W ramach MEGA, w grupie miast drugiego rzędu (*second tier cities*), Kraków znalazł się obok takich miast europejskich jak, między innymi: Barcelona, Bergen, Bordeaux, Bilbao, Edynburg, Frankfurt nad Menem, Genewa, Glasgow, Goeteborg, Hamburg, Lyon, Marsylia, Monachium, Neapol, Nicea, Porto, Sewilla, Strasbourg, Walencja, Zurych.

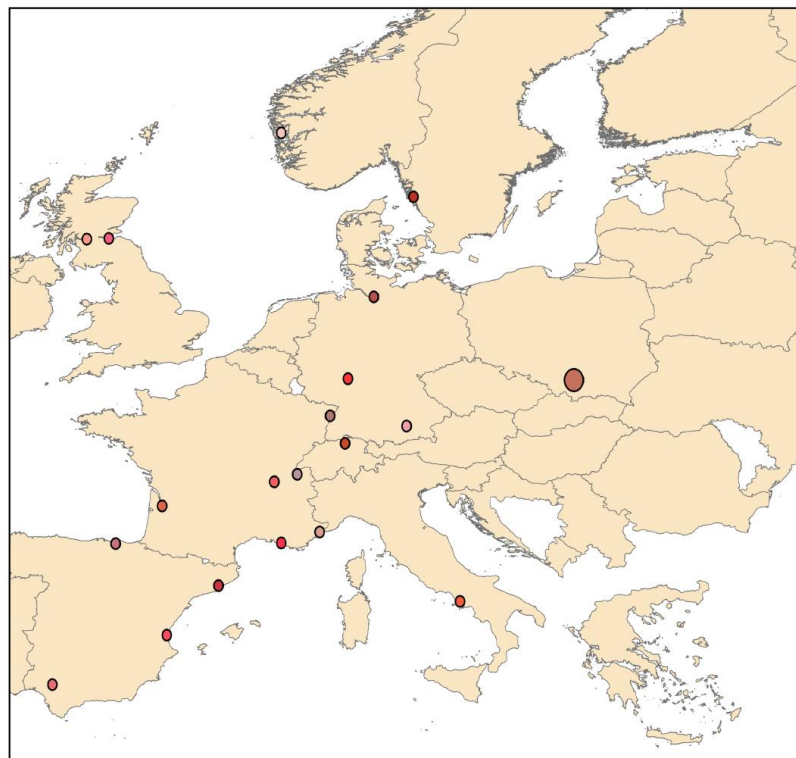
Priorytet dla miast drugiego rzędu związany jest z faktem, że Europa dysponuje wieloma dużymi miastami i powiązanych z nimi metropolitalnymi regionami, które posiadają centralną pozycję w globalnej skali oraz bogactwo sektorów i aktywności, pomimo tego, że są relatywnie małe ze względu na ludność i powierzchnię, szczególnie w porównaniu z metropoliami światowymi (*megalopolis*). Europejskie miasta drugiego rzędu muszą być miejscami globalnej atrakcyjności, innowacji oraz motorami wzrostu gospodarczego, cechując się wysokim poziomem spójności społecznej, bogactwem demokratycznych platform oraz różnorodnością kulturową przy ograniczaniu niekorzyści wynikających z kongestii. Dla zwiększenia ich globalnej siły miasta te powinny adaptować strategie bazujące na przeglądzie potencjałów rozwojowych, rewitalizacji zasobów oraz sieciowaniu w różnych skalach terytorialnych.

Kraków jest drugim, co do siły demograficznej, ekonomicznej, społecznej i kulturowej miastem Polski. Dla wysokiej pozycji Krakowa decydujące znaczenie mają zarówno unikalne, jak też standardowe funkcje metropolitalne. Kraków odgrywa istotną, ale zróżnicowaną rolę w różnych skalach przestrzennych: globalnej, europejskiej, krajowej, regionalnej, metropolitalnej oraz lokalnej. Jest ośrodkiem mającym bardzo znaczący wpływ na rozwój społeczno-gospodarczy Polski, szczególnie istotny w segmentach decydujących o konkurencyjności i innowacyjności naszego kraju. Podstawową intencją strategii jest utrwalenie pozycji miasta Krakowa jako drugiego miasta Rzeczypospolitej w aspektach: gospodarczym, społecznym, ludnościowym i kulturowym. Dlatego niezbędne jest rozwijanie sieci współpracy międzynarodowej, zorientowanej przede wszystkim na inne miasta europejskie drugiego rzędu.

Rys. 1 Kraków w sieci metropolii Europy Miasta drugiego rzędu

(Second Tier Cities)

Barcelona, Bergen, Bordeaux, Bilbao,
Edynburg,
Frankfurt nad Menem,
Genewa, Glasgow, Goeteburg,
Hamburg,
Lyon, Marsylia, Monochium,
Neapol, Nicea, Porto, Sewilla,
Strasbourg,
Walencja, Zurych

II. PARTYCYPACYJNY PROCES BUDOWANIA STRATEGII ROZWOJU KRAKOWA 2030

Nie da się myśleć o mieście, nie myśląc o jego mieszkańcach. Nie da się miasta kreować, nie dostrzegając potrzeb jego użytkowników. Miasto żyje, bo żyją w nim ludzie. Chcąc miasto poznać, powinno się w pierwszej kolejności obserwować i usłyszeć jego mieszkańców. Oni szybko informują o brakach, doceniają mądre rozwiązania, sugerują, w jaki sposób można miasto ulepszyć.

Relacja pomiędzy miastem i jego użytkownikiem to baza dla myślenia o rozwoju tego pierwszego. Zezwolenie na współdecydowanie o tym, jaki kształt przybierze tkanka miejska, w którym kierunku podążać będzie miasto, jest wciąż nowoczesnym procesem komunikowania się na tematy ważne dla lokalnej wspólnoty samorządowej. Ze współdecydowania rozwija się także współodpowiedzialność – poczucie, że za określony obszar, z wytyczonymi na mapie granicami odpowiadają wszyscy, ale też, a może przede wszystkim, że na ten obszar ma wpływ każdy.

Strategia Rozwoju Krakowa powstała w wyniku wspólnego planowania przyszłości miasta. Otwarta formuła dyskusji, zachęcająca do dzielenia się pomysłami na miasto i włączająca każdego, kto miał ochotę wziąć udział w procesie, zadbała o adekwatność Strategii, której wytyczne kierunki rozwoju wydają się być optymalne dla mieszkańców.

Zamierzeniem procesu budowania Strategii było nie tylko wspólne sprecyzowanie wizji, priorytetów i celów, ale także tworzenie możliwości w zakresie realnego wpływu na podejmowane decyzje. Odwołując się do wiedzy i potrzeb szerokiego grona interesariuszy – użytkowników przestrzeni miejskiej, dyskutowano z mieszkańcami, liderami opinii oraz ekspertami o tym, jak powinien rozwijać się Kraków.

Siłą Strategii jest więc głos wszystkich w nią zaangażowanych osób, w tym ich różnorodność. Proces tworzenia Strategii Rozwoju Krakowa był dwuetapowy, otwarty i innowacyjny.

Podczas każdego z etapów miasto przeprowadziło szereg spotkań, warsztatów i debat, służących zebraniu informacji na temat pożądanых przez mieszkańców kierunków rozwoju Krakowa.

Inauguracja prac miała miejsce na spotkaniu 1 lipca 2013 roku, na którym przedstawiono kontekst aktualizacji Strategii. W drodze otwartej dyskusji sformułowano zasady, którymi kierować się będzie miasto w procesie budowania nowej strategii rozwoju.

Prace wstępne nad Strategią polegały na przygotowaniu wizji i misji Strategii.

Prace nad diagnozą strategiczną i analizą SWOT przebiegały w ramach zespołów obszarowych pod kierunkiem ekspertów z zakresu przyjętych obszarów strategicznych:

- Kraków – miasto aktywnych obywateli,
- Kraków – nowoczesny ośrodek gospodarki,
- Kraków - miejsce zamieszkania i rekreacji,
- Kraków metropolitalny,
- Dziedzictwo kulturowe Krakowa.

Potencjał zespołów wykorzystano używając metody warsztatowej world cafe, polegającej na dyskusji grup uczestników o kilku aspektach danej kwestii, każdy aspekt przypisany jest do osobnego stolika, grupy przechodzą od stolika do stolika, dzięki czemu wszyscy uczestnicy mogą wypowiedzieć się w każdym z obszarów. Po zakończeniu prac warsztatowych odbyło się spotkanie z udziałem wszystkich uczestników i ekspertów, na którym zaprezentowano i przedyskutowano wyniki prac w zespołach. Wynikiem prac była diagnoza oraz analiza SWOT.

Kolejny etap obejmował prace nad planem strategicznym SRK 2030.

Prace w zespołach doprowadziły do uspołecznionego powstania konstrukcji planu operacyjnego SRK 2030. Praca pod przewodnictwem ekspertów obszarowych odbywała się w następujących zespołach obszarowych:

- Kapitał społeczny,
- Kreatywna gospodarka i potencjał naukowy,
- Jakość życia,
- Inteligentna/nowoczesna metropolia,
- Kultura i dziedzictwo kulturowe.

Dzięki tym pracom warsztatowym zdefiniowane zostały: cele strategiczne, operacyjne, działania kluczowe oraz wstępne propozycje wskaźników monitorowania SRK 2030.

Elementem konsultacji było również badanie ankietowe, przeprowadzone wśród mieszkańców Krakowa. Celem badania było poznanie opinii mieszkańców na temat aktualnych warunków życia w mieście oraz oczekiwań co do przyszłości Krakowa. Badanie zostało przeprowadzone na próbie 1000 osób techniką wywiadu ulicznego.

Wyniki badania pozwoliły na sprecyzowanie wyzwań stojących przed Krakowem; według mieszkańców jednymi z pilniejszych spraw były: podjęcie skutecznej walki z zanieczyszczeniami środowiska, poprawa jakości dróg, budowa obwodnicy i parkingów, usprawnienie komunikacji zbiorowej, walka z przestępczością, poprawa czystości i estetyki miasta oraz zmniejszenie bezrobocia.

Uzupełnieniem badania były ankietę internetową oraz ankietę wypełnianą w szkołach, bibliotekach i siedzibach dzielnic. Na podstawie badań został opracowany raport, opublikowany na stronie internetowej. Wyniki badań zostały wykorzystane w pracach nad diagnozą i planem strategicznym. Uzupełnieniem konsultacji był cykl debat z udziałem przedstawicieli samorządu, instytucji naukowych, społecznych i gospodarczych; uczestnicy mieli możliwość podyskutowania o wyzwaniach stojących przed miastem w zakresie: społeczeństwa obywatelskiego, rozwoju metropolitalnego oraz gospodarki.

Drugi etap procesu konsultacji społecznych rozpoczęła konferencja prasowa z udziałem Prezydenta Miasta Krakowa w czerwcu 2016 roku pod hasłem „Tu chcę żyć. Kraków 2030”. Równocześnie samo hasło identyfikowało każde kolejne wydarzenie angażujące użytkowników przestrzeni miejskiej we wspólne i współodpowiedzialne budowanie Strategii. Hasło „Tu chcę żyć. Kraków 2030” wyrażało zamiar utożsamienia działań na rzecz Krakowa z dążeniem do bycia dumnym mieszkańcem miasta. Hasło kładzie akcent na pojemną funkcję Krakowa, będącego ośrodkiem życia, na który dobrowolnie decydują się ludzie, nie tylko dlatego, że miasto pozwala im na zaspokojenie potrzeb ekonomiczno-bytowych, ale też z innych, nie mniej oczywistych powodów: dostępu do kultury, bezpiecznego funkcjonowania w przestrzeni miejskiej. Potencjał rozwojowy Krakowa, jego elastyczność i gościnność, powodują, że właśnie w tym, nie innym mieście, chcemy żyć i mieć udział w jego kreowaniu. W ramach drugiego etapu procesu odbyły się warsztaty pod hasłem: „Współpraca dla SRK 2030” – część I (czerwiec 2016) i II (wrzesień 2016). Pierwsza część warsztatów poświęcona była znalezieniu odpowiedzi na pytania: z kim należy współpracować, aby móc zrealizować wybrane cele Strategii Rozwoju Krakowa oraz jaki może być wkład wybranego środowiska pozwalający na realizację Strategii. Prace przebiegały w grupach: „Gospodarka”, „Administracja”, „Kultura”, „Nauka” i „Społeczność obywatelskie”. Celem drugiej części warsztatów było znalezienie odpowiedzi na pytania o to, w jaki sposób możliwe jest osiągnięcie wybranych celów SRK 2030 oraz jaki powinien być oczekiwany przez poszczególne środowiska wkład Urzędu Miasta Krakowa, pozwalający na realizację Strategii. Prace przebiegały w grupach: „Otwarta i harmonijna metropolia o znaczeniu międzynarodowym w sferach innowacji, nauki, gospodarki i kultury”, „Miasto kreujące i efektywnie korzystające z zasobów gospodarczych i naukowych”, „Miasto kreujące i korzystające z potencjału kulturowego dla budowy nowoczesnej metropolii”, „Miasto

przyjazne do życia”, „Silna współpraca samorządowa” oraz „Nowocześnie zarządzana metropolia”. Obie części warsztatów przebiegały w formule world cafe.

Innowacyjne podejście do tworzenia Strategii, zastosowane po raz pierwszy w Polsce, przedstawiał KrakHack – hackathon miejski, angażujący potencjał i kreatywność przede wszystkim młodych krakowian. Około 150 osób przez 24 godziny pracowało nad rozwiązaniami służącymi ulepszeniu miasta. Zwycięskie projekty:

- KRKbot (wykorzystanie nowych technologii w celu szybkiego i mało awaryjnego załatwiania spraw urzędowych przez mieszkańców),
 - Kraków-Zdrój (innovacyjne zagospodarowanie przestrzeni służącej relaksowi wokół istniejących źródeł artezyjskich, zlokalizowanych w centrum miasta oraz w Nowej Hucie),
 - Project: Cracow (uatrakcyjnienie przestrzeni miejskiej zabawnymi tabliczkami),
- stały się składową koncepcji rozwoju miasta i będą przez miasto wdrożone.

#Patchwork2030 to kolejne wydarzenie czerpiące z wiedzy i różnorodności mieszkańców Krakowa, wpływających na kształt dokumentu. Dwudniowe wydarzenie, mające rozpoznawalnych ambasadorów, skierowane było do wybranych środowisk:

- kobiet,
- ekspertów,
- ekspertów,
- seniorów,
- przedstawicieli kultury,
- branży outsourcingowej, z którymi miasto komunikowało się, wykorzystując formuły warsztatów i debat.

Novum okazało się bezpośrednie zaangażowanie Marszałka Województwa Małopolskiego, który wspólnie z Prezydentem Krakowa rozmawiali o strategii najważniejszego miasta regionu.

Cykl wydarzeń w drugim etapie działań partycypacyjnych uzupełniły ogólnopolska konferencja poświęcona tematowi finansowania strategii rozwoju polskich metropolii oraz panel dyskusyjny dedykowany tematowi Strategii podczas Europejskiego Kongresu Samorządów.

Równolegle do wymienionych wydarzeń miasto zbierało informacje o potrzebach społecznych krakowian za pomocą ankiety on-line, dzięki której zwiększony został zasięg dotarcia do mieszkańca z apelem o angaż w budowanie Strategii.

Ważnymi instrumentami służącymi komunikacji i bieżącemu relacjonowaniu działań na rzecz Strategii były strona internetowa www.srk2030.pl oraz fanpage Strategii na Facebooku. Odpowiednio prowadzone media społecznościowe pozwoliły na pozyskanie 34 tysięcy odbiorców komunikatu na temat KrakHack i aż 8,7 tysięcy wyświetleń materiału wideo poświęconego wydarzeniu.

Intensywnie prowadzona kampania komunikacyjna, w tym kampania outdoorowa, wydatnie wpłynęła na widoczność procesu budowania Strategii wśród krakowian.

W dwuetapowym procesie partycypacyjnym, służącym wypracowaniu Strategii, uczestniczyło blisko 1 000 mieszkańców Krakowa. Włączenie mieszkańców osadziło dokument w rzeczywistej siatce potrzeb, dążeń i marzeń ludzi. Decyzja o wykorzystaniu potencjału mieszkańców wynikała z wieloletnich obserwacji procesów konsultacyjnych, które przekładały się na głębsze rozumienie ambicji każdej z grup interesariuszy i użytkowników przestrzeni miejskiej. Kreowanie przyszłości miasta poprzez mechanizmy partycypacyjne Kraków potraktował nie jako modę, a wymóg elastycznego i efektywnego sterowania procesami rozwojowymi na swoim terenie wobec narastania złożoności uwarunkowań społecznych, gospodarczych i kulturowych, dając sobie tym samym szansę na osiągnięcie przewagi konkurencyjnej w skali kraju.

Proces budowania SRK 2030 – najważniejsze wydarzenia

ETAP 0 – WIZJA I MISJA

- **1.07.2013-** – Spotkanie - inauguracja prac nad Strategią. Władze miasta przedstawiają kontekst aktualizacji Strategii. Otrzymała się także dyskusja, na podstawie której sformułowano zasady, którymi kierować się będzie Gmina w procesie planowania strategicznego.
- **18.07.2013** – warsztaty dotyczące wizji rozwoju Krakowa i misji samorządu Miasta Krakowa – ich celem było zainicjowanie dyskusji nt. wizji i misji Miasta, jako głównych determinant jego strategii rozwoju, przy założeniu, że:
 - ✓ Wizja służy koordynowaniu działań diagnostycznych i programowych do zarządzania strategicznego,
 - ✓ Misja jest elementem zarządzania operacyjnego i pokazuje rolę samorządu, ale również rolę dokumentu w realizacji wizji, na zewnątrz.
- **16.09.2013** - Spotkanie – kontynuacja warsztatów dotyczących wizji rozwoju Krakowa i misji samorządu Miasta Krakowa - Celem spotkania było zintegrowanie wypracowanych wizji Miasta. Dyskusja toczyła się wokół pięciu propozycji wizji Miasta:
 - ✓ Czterech, wypracowanych na warsztacie w dniu 18.07.2013 r.
 - ✓ Obywatelskiej propozycji w zakresie obszaru strategicznego „Kraków – miasto obywatelskie”, wypracowanej na spotkaniu w dniu 13.09.2013 r. w gronie przedstawicieli środowiska organizacji pozarządowych działających na terenie Miasta.
- **1.10.2013** - Spotkanie dotyczące wizji rozwoju Krakowa i misji samorządu Miasta Krakowa. Celem spotkania była kontynuacja prac nad sformułowaniem postulowanej misji samorządu miejskiego w realizacji wizji rozwoju miasta Krakowa w perspektywie nadchodzących lat.

ETAP 1 - PRACE DIAGNOSTYCZNE

- **4.10.2013 – 24.04.2014** - Warsztatowe prace diagnostyczne (Diagnoza, Analiza SWOT) w Zespołach obszarowych:
 - „Obszar strategiczny A – Kraków – miasto aktywnych obywateli”
 - „Obszar strategiczny B – Kraków – nowoczesny ośrodek gospodarki”
 - „Obszar strategiczny C – Kraków – miejsce zamieszkania i rekreacji”
 - „Obszar strategiczny D – Kraków metropolitalny”

ETAP 2 - PRACE PLANISTYCZNE

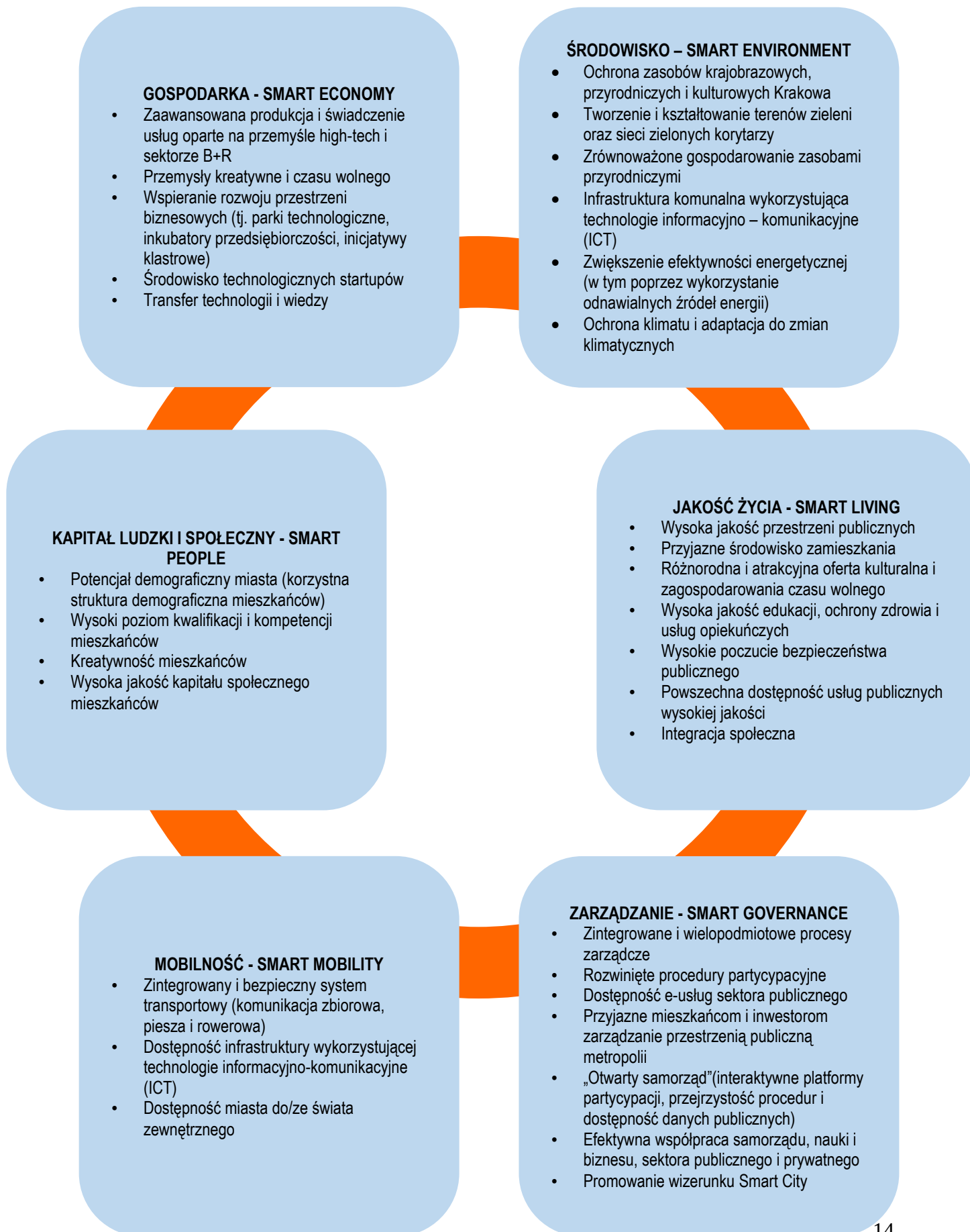
- **12.05.2014 - 3.06.2014** - Warsztatowe prace nad planem strategicznym w Zespołach obszarowych:
 - „Obszar strategiczny A – Kapitał Społeczny”
 - „Obszar strategiczny B – Kreatywna gospodarka i potencjał naukowy
 - „Obszar strategiczny C – Jakość życia”
 - „Obszar strategiczny D – Inteligentna/nowoczesna metropolia
 - „Obszar strategiczny E – Kultura i dziedzictwo kulturowe”
- **Czerwiec – Lipiec 2015** – zakończenie prac nad I wersją dokumentu, przygotowanie dokumentu SRK 2030 wraz z prognozą oddziaływania na środowisko do rozpoczęcia procesu konsultacji społecznych.

Wraz z przyjęciem nowych ustaw dotyczących krajowej polityki miejskiej oraz rewitalizacji, koniecznym stało się dokonanie ponownej pogłębionej analizy projektu SRK 2030.

- **Wrzesień 2015** - podjęto prace mające na celu uszczegółowienie działań kluczowych, weryfikację wskaźników oraz aktualizację diagnozy z uwzględnieniem elementów benchmarkingu.
- **22.02.2016** - Konferencja „Nowa polityka miejska - implikacje dla Strategii Rozwoju Krakowa 2030” - otwarcie II etapu prac nad Strategią Rozwoju Krakowa 2030. Miała na celu wypracowanie rekomendacji dla dokumentu Strategii.
- **15.06.2016** - konferencja prasowa z udziałem Pana Prezydenta J. Majchrowskiego rozpoczynająca szeroki proces konsultacji społecznych.
- **28.06.2016** - warsztaty pod hasłem „Współpraca dla Strategii Rozwoju Krakowa 2030 - część I”. Rolą warsztatów było znalezienie odpowiedzi na pytania o to, z kim należy współpracować, aby móc realizować wybrane cele Strategii Rozwoju Krakowa 2030.
- **26.09.2016** warsztaty pod hasłem „Współpraca dla Strategii Rozwoju Krakowa 2030 – część II”. Celem warsztatów było wypracowanie kreatywnych pomysłów na rzecz współpracy dla realizacji celów Strategii Rozwoju Krakowa 2030”.
- **20.02.2017** – Konferencja prasowa na temat „Jak mieszkańcy mogą włączyć się w tworzenie Strategii Rozwoju Krakowa 2030 – z udziałem Prezydenta Krakowa Jacka Majchrowskiego, zastępcy Prezydenta Krakowa ds. rozwoju miasta Elżbiety Koterby, oraz ambasadorów kampanii promującej SRK2030: (Bartosz Szydłowski, Ewa Wachowicz, Zofia Gołubiew, Andrew Hallam i Julien Hallier.)
- **18.03.2017 do 20.03.2017** – 3 dniowe warsztaty - Hackathon „KraHack”- innowacyjne rozwiązania technologiczne i społeczne.
- **5.04.2017- 6.04.2017** - 2 dniowe warsztaty pod hasłem „Tu chcę żyć. Kraków 2030”. Pierwszy dzień - warsztaty tematyczne, z udziałem ekspertów z poszczególnych dziedzin, przedstawianych w SRK2030. Drugi dzień - otwarty dla wszystkich zainteresowanych - to cykl paneli dyskusyjnych z debatą podsumowującą w otwartej formule, dostępną również on-line.
- **11 kwietnia 2017** – Ogólnopolska Konferencja – Finansowanie strategii rozwoju polskich metropolii

III. Analiza SWOT

Schemat 1. Czynniki określające Smart City w SRK 2030

MOCNE I SŁABE STRONY

GOSPODARKA [SMART ECONOMY]
Mocne strony
1. Marka Krakowa (wizerunek Krakowa).
2. Silny potencjał kulturowy, w tym dziedzictwo, dla rozwoju nowych form przedsiębiorczości.
3. Duży ośrodek akademicki zapewniający dopływ wysoko wykwalifikowanej kadry.
4. Rozwój gospodarki opartej na specjalistycznych usługach i technologiach informacyjnych.
5. Rozwój sektorów czasu wolnego (kultura, sztuka, media, turystyka).
6. Rezerwy przestrzenne dla inwestycji.
7. Tradycje przemysłowe Krakowa.
8. Rozwój znaczenia gospodarczego gmin w Krakowskim Obszarze Metropolitalnym.
9. Obecność znaczących w skali kraju i aktywnych instytucji kultury i nauki (Narodowe Centrum Nauki, wiodące jednostki naukowe).
Słabe strony
1. Deficyty w zakresie transferów technologii i innowacji pomiędzy środowiskami nauki i biznesu.
2. Brak wystarczającego umiędzynarodowienia badań naukowych.
3. Niewystarczające tempo przygotowywania terenów pod inwestycje.
4. Niewykorzystany potencjał otoczenia lotniska.

KAPITAŁ SPOŁECZNY [SMART PEOPLE]
Mocne strony
1. Atrakcyjność kulturowa Krakowa, przyciągająca potencjalnych nowych obywateli metropolii.
2. Kapitał intelektualny – wysoki poziom wykształcenia.
3. Korzystna sytuacja demograficzna (wraz z regionem oraz częścią Polski południowej).
4. Wzrost aktywności mieszkańców w podejmowaniu decyzji poprzez udział w konsultacjach społecznych.
5. Silnie rozwijająca się baza dydaktyczno-naukowa uczelni.
6. Zaplecze intelektualne dla przemysłów kreatywnych.
7. Historyczna wielokulturowość Krakowa, miasta współistniejących tradycji oraz przenikających się wzajemnie kultur.
8. Bogata oferta edukacyjna i artystyczna krakowskich instytucji kultury (muzea, teatry, centra i ośrodki kultury, orkiestry, etc.) działających na rzecz integracji lokalnej społeczności.
9. Bogate i różnorodne audytorium, przygotowane do odbioru różnorodnej oferty kulturalnej.
10. Rosnąca pozycja krakowskich organizacji pozarządowych i ruchów obywatelskich.
Słabe strony
1. Niski poziom zaufania społecznego, niedostateczna współpraca sąsiedzka.
2. Niesatysfakcjonująca jakość dialogu społecznego.
3. Odpływ wysoko wykształconych ludzi z regionu i kraju.
4. Odpływ mieszkańców z centrum miasta.
5. Niedostateczne dostosowanie systemu kształcenia, do potrzeb rynku pracy.
6. Niedostatecznie rozwinięty system „kształcenia przez całe życie”.
7. Brak kooperacji pomiędzy uczelniami wyższymi Krakowa.
8. Rozwarstwienie sektora organizacji pozarządowych.

JAKOŚĆ ŻYCIA [SMART LIVING]	
Mocne strony	
1.	<i>Genius loci</i> („geniusz miejsca”).
2.	Atrakcyjność zamieszkania wyrażona stabilną liczbą mieszkańców i poczuciem silnej więzi z miastem.
3.	Bogate tradycje kulturowe – wysoka tożsamość kulturowa mieszkańców.
4.	Wysoka jakość i unikatowość przestrzeni miejskich, atrakcyjne kulturowo i krajobrazowo środowisko Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego.
5.	Powszechny dostęp do terenów zielonych.
6.	Rozbudowana infrastruktura społeczna o znaczeniu metropolitalnym.
7.	Historyczne, narodowe i kulturowe dziedzictwo Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego.
8.	Atrakcyjność turystyczna Krakowa i Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego.
9.	Oferty w dziedzinie sportu i rekreacji (również dla dzieci i młodzieży) oraz kultury i dziedzictwa narodowego stwarzające wiele możliwości zagospodarowania czasu wolnego.
10.	Wzrost liczby mieszkań oddawanych do użytku.
Słabe strony	
1.	Oslabienie spójności społecznej, związane z tworzeniem się nowego typu społeczeństwa podmiejskiego, będącego konsekwencją procesów suburbanizacji i niekorzystnej gentryfikacji.
2.	Brak wystarczającej integracji systemu transportowego w skali Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego, w tym wykorzystania istniejącej sieci kolejowej.
3.	Brak dostatecznych ułatwień dla osób o ograniczonej mobilności.
4.	Nierównomierny dostęp do infrastruktury komunalnej w strefie podmiejskiej Krakowa.
5.	Nierówności w dostępie do usług publicznych w obrębie Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego.

MOBILNOŚĆ [SMART MOBILITY]	
Mocne strony	
1.	Położenie na przecięciu szlaku transportowego wschód-zachód.
2.	Podjęte decyzje dotyczące budowy północnej obwodnicy drogowej Krakowa oraz drogi ekspresowej S7.
3.	Dynamiczny rozwój portu lotniczego.
4.	Rozwinięty system rowerów miejskich.
Słabe strony	
1.	Postępujący proces suburbanizacji w skali Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego.
2.	Niedostateczna integracja systemów transportowych – niewystarczająca ilość parkingów w systemie Parkuj i Jedź.
3.	Niedostateczny rozwój układów komunikacji: kolejowej oraz kołowej, zwłaszcza w części północnej miasta.
4.	Brak dobrze rozwiniętej i spójnej sieci dróg dla rowerów w Krakowie i Krakowskim Obszarze Metropolitalnym.
5.	Niewystarczająco rozwinięta sieć transportu publicznego w obrębie Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego.
6.	Nieodpowiedni stan infrastruktury drogowej oraz jej przepustowości.

ŚRODOWISKO NATURALNE [SMART ENVIRONMENT]
Mocne strony
1. Atrakcyjność krajobrazowa i przyrodnicza Krakowa i Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego.
2. Ochrona przyrody i krajobrazu z wykorzystaniem mechanizmów planistycznych.
3. Efektywna gospodarka odpadami.
4. Efektywna gospodarka ściekowa.
5. Dobra jakość wody pitnej.
6. Poprawa jakości i dostępu do terenów zielonych.
7. System ciepłowniczy z wykorzystaniem wysokosprawnej kogeneracji
Słabe strony
1. Wysoki poziom zanieczyszczeń powietrza głównie ze źródeł powierzchniowych (niska emisja).
2. Wysoki poziom zanieczyszczenia tlenkami azotu (źródła transportowe) w centralnych obszarach miasta i wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych.
3. Zbyt wolna ewolucja postaw proekologicznych mieszkańców Krakowa i Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego.
4. Niska wydajność energetyczna budynków mieszkaniowych oraz użyteczności publicznej.
5. Niska dostępność infrastruktury kanalizacyjnej w skali Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego przy znacznej dynamice wzrostu liczby ludności.
6. Niski udział odnawialnych źródeł energii (OZE) w bilansie energetycznym Krakowa i Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego.
7. Pogarszający się klimat akustyczny miasta.
8. Podatność miasta na niekorzystne skutki zmian klimatu (nawalne deszcze, gwałtowne wiatry, burze, susze, fale upałów, fale zimna, miejskie wyspy ciepła, zaburzenia cyrkulacji powietrza w mieście)
9. Niedoskonałość systemu ochrony przeciwpowodziowej w skali Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego.

ZARZĄDZANIE [SMART GOVERNANCE]
Mocne strony
1. Rozwój partycypacji społecznej w procesach zarządzania miastem.
2. Instytucjonalizacja współpracy formalnej gmin Krakowskiego Obszaru Funkcjonalnego.
3. Realizacja projektów z zakresu inteligentnego miasta.
4. Rozwój nowoczesnych usług administracyjnych.
5. Park Kulturowy „Stare Miasto”.
6. Wdrażanie nowoczesnych metod zarządzania.
7. Istnienie silnych marek w sferze kultury, w tym festiwale (np. Festiwal Kultury Żydowskiej, Festiwal Muzyki Filmowej, Festiwal Misteria Paschalia)
8. Powszechny dostęp do szerokopasmowego Internetu.
Słabe strony
1. Niewystarczająca kultura współpracy międzysektorowej (m.in. instytucje naukowe – administracja publiczna – podmioty gospodarcze).
2. Brak efektywnych instrumentów stymulujących rozwój lokalnej aktywności mieszkańców.
3. Negatywny wpływ procesów suburbanizacji na bazę dochodową miasta.
4. Niewystarczające instrumenty polityki wspierania przedsiębiorczości.
5. Niewystarczająca promocja markowych produktów kulturowych.

SZANSE I ZAGROŻENIA

GOSPODARKA [SMART ECONOMY]	
Szanse	
1.	Wzrost powiązań i współpracy sieciowej Krakowa z innymi metropoliami Polski i Europy.
2.	Umiędzynarodowienie rynku usług finansowych dla biznesu i technologii informacyjnych.
3.	Rozwój sektorów kreatywnych w tym przedsiębiorstw start-upowych.
4.	Rozwój społeczeństwa informacyjnego.
5.	Wzrost znaczenia turystyki kulturowej.
Zagrożenia	
1.	Brak wystarczającej ilości wysoko wykwalifikowanych kadr na rynku pracy.
2.	Niewystarczający transfer wiedzy i technologii z nauki do biznesu.
3.	Brak wystarczającego umiędzynarodowienia firm z kapitałem polskim (w tym rodzinnych) w systemie globalnej gospodarki.
4.	Brak siedzib central instytucji finansowych.
5.	Wzrost emigracji osób wykształconych.

KAPITAŁ SPOŁECZNY [SMART PEOPLE]	
Szanse	
1.	Wzrost świadomości samorządowej i obywatelskiej mieszkańców.
2.	Rozwój aktywizmu miejskiego (ruchy obywatelskie, budżety partycypacyjne itp.).
3.	Upowszechnianie demokracji bezpośredniej (m.in. rozwój budżetów partycypacyjnych).
4.	Kształtowanie się nowej kultury miejskiej i związanych z nią stylów życia (w tym powroty do centrum miasta).
5.	Rosnący poziom wykształcenia.
6.	Wsparcie aktywizacji wybranych grup społecznych (np.: 50+, rodzin z dziećmi).
Zagrożenia	
1.	Niski poziom zaufania społecznego.
2.	Niewystarczający poziom świadomości i edukacji obywatelskiej.
3.	Niekorzystne trendy demograficzne.
4.	Problemy mentalne i stereotypy uwarunkowane historycznie i kulturowo.
5.	Polaryzacja społeczeństwa.

JAKOŚĆ ŻYCIA [SMART LIVING]
Szanse
1. Rozwój dialogu społecznego (konsultacje społeczne, wykorzystanie narzędzi informatycznych).
2. Wzrastająca świadomość obywatelska (w tym ruchy miejskie).
3. Upowszechnienie i wdrażanie narzędzi partycypacyjnych (w tym: budżet obywatelski, inicjatywa lokalna, konsultacje społeczne) odnoszących się do poziomu dzielnic.
4. Zwiększanie udziału różnych podmiotów w realizowaniu usług publicznych (partnerstwa).
5. Wzrost znaczenia procesów rewitalizacji tkanki miejskiej.
6. Rozwój e-usług publicznych i e-biznesu.
Zagrożenia
1. Rosnące rozwarstwienie społeczne.
2. Relatywnie niski poziom PKB <i>per capita</i> i poziom płac.
3. Brak wystarczających instrumentów dla przeciwdziałania procesowi suburbanizacji.
4. Niedostateczny dostęp mieszkańców do terenów zielonych i rekreacyjnych w bezpośrednim pobliżu miejsca zamieszkania.
5. Dysfunkcyjny wpływ obowiązującej Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym na powstającą zabudowę mieszkaniową.

MOBILNOŚĆ [SMART MOBILITY]
Szanse
1. Modernizacja, rozbudowa oraz integracja systemów transportowych.
2. Umieędzynarodowienie edukacji badań naukowych i biznesu (mobilność ludzi, idei, kapitału).
3. Funkcjonowanie w strefie Schengen.
4. Dynamiczny rozwój technologii informacyjnych.
Zagrożenia
1. Deficyty otwarcia komunikacyjnego Krakowa w kierunku południowym.
2. Słabe zakorzenienie lokalne biznesu międzynarodowego.
3. Brak wystarczająco wykształconej kultury mobilności (tradycje, przyzwyczajenia, deficyty mieszkaniowe).
4. Brak wystarczających narzędzi do kontroli dostępności centrum miasta samochodem osobowym (ograniczenia w zakresie wysokości opłat za parkowanie wynikające z ustawy o drogach publicznych).

ŚRODOWISKO [SMART ENVIRONMENT]
Szanse
1. Wzrost świadomości ekologicznej społeczeństwa.
2. Bliskie sąsiedztwo obszarów chronionych tworzących unikatowy krajobraz kulturowy (np. Ojcowski Park Narodowy, parki krajobrazowe).
3. Rozwój i wzrost popularności technologii opartych o odnawialne źródła energii (OZE).
4. Polityka klimatyczna i ekologiczna UE.
Zagrożenia
1. Zanieczyszczenie powietrza pochodzące również spoza Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego.
2. Wzrost ilości samochodów.
3. Niewystarczające działania w kierunku ograniczenia negatywnego wpływu komunikacji na środowisko.
4. Presja na zabudowę terenów cennych przyrodniczo i krajobrazowo, korytarzy ekologicznych, stref przewietrzania.

ZARZĄDZANIE [SMART GOVERNANCE]
Szanse
1. Stosowanie instrumentów partycypacji w zarządzaniu miastem i województwem (współzarządzanie).
2. Krajowa polityka w zakresie rozwoju regionalnego uwzględniająca instrument Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT).
3. Wojewódzka polityka rozwoju, uwzględniająca znaczenie tzw. Subregionu Krakowskiego dla rozwoju społeczno-gospodarczego i przestrzennego.
4. Wzrost wykorzystania technologii informatycznych w systemie zarządzania miastem i metropolią.
5. Dostępność środków UE w projektach innowacyjnych (nauka-biznes-samorząd).
Zagrożenia
1. Niski poziom zainteresowania lokalnej społeczności współzarządzaniem wynikający ze słabości kapitału społecznego, w tym braku zaufania.
2. Brak efektywnych narzędzi prawnych wspomagających partnerstwo publiczno-prywatne.

IV. PLAN STRATEGICZNY

IV.1. Wizja, misja i cele strategiczne

Wizja

KRAKÓW – NOWOCZESNA METROPOLIA TĘTNIĄCA KULTURĄ, OTWARTA, BOGATA, BEZPIECZNA I PRZYJAZNA, DUMNA Z HISTORYCZNEGO DZIEDZICTWA, WSPÓŁTWORZONA PRZEZ MIESZKAŃCÓW

Wizja wskazuje zasadniczy kierunek podejmowanych działań, w szczególności:

- na dziedzictwo kulturowe jako jeden z najważniejszych atutów miasta,
- otwarcie na współpracę i partnerstwo, wielokulturowość i nowe trendy,
- na prężnie i nowocześnie zarządzaną metropolię jako centrum ekonomiczno-gospodarcze,
- na zapewnienie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców we wszystkich aspektach życia,
- zrównoważony rozwój metropolii tworzącej swoisty ekosystem polegający na połączeniu dużego i małego biznesu, nauki, przyjaznego środowiska oraz bogatego dziedzictwa kulturowego, współtworzonej przez samorząd i świadomych mieszkańców w ramach partnerstwa nakierowanego na realizację wspólnych celów.

Misja

MISJĄ KRAKOWA JEST TWORZENIE INTELIGENTNEJ METROPOLII, ZAPEWNIAJĄCEJ WYSOKĄ JAKOŚĆ ŻYCIA, BUDOWANIE KREATYWNEJ GOSPODARKI, KSZTAŁTOWANIE ŚRODOWISKA PRZESTRZENNEGO, POSZANOWANIE ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO ORAZ ROZWÓJ POTENCJAŁU KULTUROWEGO, POPRZECZ WSPÓŁPRACĘ PODMIOTÓW RÓŻNYCH SEKTORÓW ORAZ PARTNERSKIE WSPÓŁDZIAŁANIE MIESZKAŃCÓW

Rolą władz samorządowych jest czuwanie nad zbieżnością decyzji i działań z przyjętą Strategią oraz inicjowanie, inspirowanie i koordynowanie działań, integrowanie różnych środowisk, a także elastyczne reagowanie na zachodzące zmiany w otoczeniu. W swoich działaniach samorząd kierować się będzie zasadą równego traktowania i równych szans dla wszystkich mieszkańców Krakowa oraz zasadą niedyskryminacji ze względu na jakąkolwiek przesłankę.

Cele strategiczne

CEL STRATEGICZNY I:	otwartą i harmonijną metropolią o znaczeniu międzynarodowym w sferach: innowacji, nauki, gospodarki i kultury
CEL STRATEGICZNY II:	Kraków – miasto rozwijające gospodarkę opartą na wiedzy
CEL STRATEGICZNY III:	Kraków – kreatywna i korzystająca z potencjału kulturowego nowoczesna metropolia
CEL STRATEGICZNY IV:	Kraków – miasto przyjazne do życia
CEL STRATEGICZNY V:	Silna wspólnota samorządowa mieszkańców Krakowa
CEL STRATEGICZNY VI:	Kraków – nowocześnie zarządzana metropolia

Wskaźniki

Wskaźnik	Wskaźnik mierzy...	Stan aktualny 2016	2030
Liczba mieszkańców Krakowa	Wielkość populacji Krakowa	765 320	749 307
Relacja PKB Krakowa per capita do średniej krajowej (Polska = 100%)	Siła gospodarki Krakowa	161,8% (2014)	trend wzrostowy
Stopy bezrobocia w Krakowie / w Polsce	Rynek pracy wyrażony przez zakres bezrobocia rejestrowanego	3,6% / 8,6%	trend malejący
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw	Obiektywne warunki życia w Krakowie wyrażone wysokością zarobków	4 606 zł	trend wzrostowy
Odsetek mieszkańców wyrażających zadowolenie z życia w Krakowie	Subiektywne warunki życia w Krakowie	88%	trend wzrostowy
Odsetek mieszkańców wyrażających dumę z życia w Krakowie	Poczucie związku mieszkańców z miastem	82%	trend wzrostowy
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę (w m ²)	Warunki życia mieszkańców wyrażone wielkością przestrzeni mieszkalnej do dyspozycji 1 osoby.	27,3 m ² (2015)	35,4 m ² trend wzrostowy
Średnia cena rynkowa zakupu 1 m ² mieszkania a przeciętne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw	Zdolność mieszkańców do zapewnienia sobie przestrzeni mieszkalnej.	152%	150%
Przeciętna powierzchnia terenów zieleni rekreacyjnej na 1 osobę (w m ²)	Warunki życia mieszkańców wyrażone wielkością terenów zieleni do dyspozycji 1 osoby.	8,3 m ²	10 m ²

IV.2. Matryca strategiczna Strategii Rozwoju Krakowa 2030

OBSZAR I: Inteligentna i nowoczesna metropolia

CEL STRATEGICZNY I: Kraków – otwartą i harmonijną metropolią o znaczeniu międzynarodowym w sferach: innowacji, nauki, gospodarki i kultury

Realizacja celu ukierunkowana jest na wykorzystanie potencjału rozwojowego Krakowa oraz Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego (KOM) w odniesieniu zarówno do relacji zewnętrznych (z innymi metropoliami), jak i wewnętrznych (w obrębie KOM), bazującego na istniejącym kapitale ludzkim, instytucjonalnym, kulturowym i terytorialnym, a także wzmocnienie wizerunku i budowanie pozycji Krakowa jako metropolii otwartej na globalne zjawiska i procesy.

Jak jest teraz?

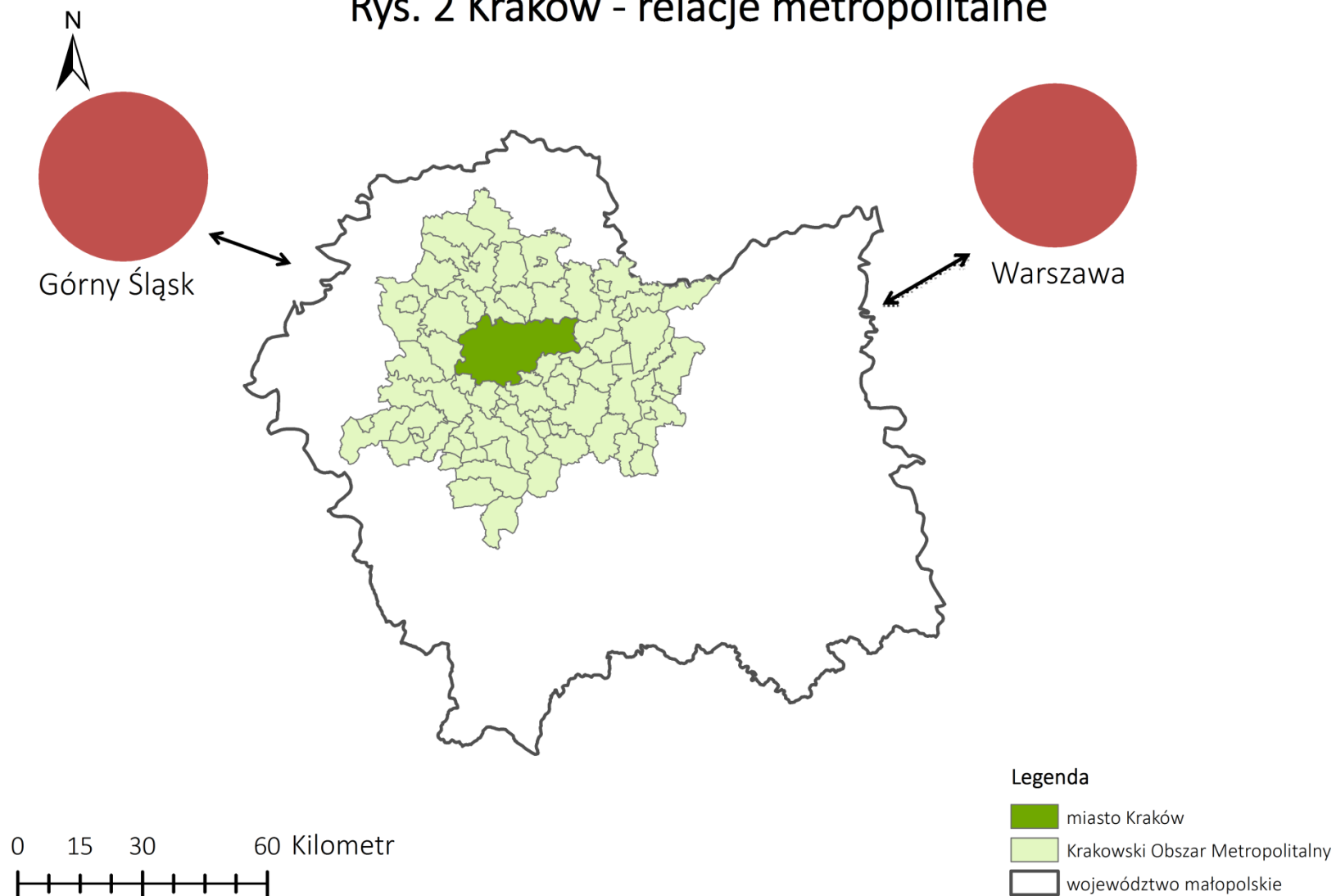
- Kraków jest drugim miastem w Polsce pod względem liczby ludności, która w 2016 roku wyniosła 765,3 tys. mieszkańców. Natomiast potencjał demograficzny Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego wynosi ponad 1,5 mln osób. Kraków jest jednym z nielicznych dużych miast w kraju, w którym liczba ludności rośnie (podobnie jak w Warszawie i Wrocławiu). Rośnie także liczba mieszkańców Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego.
- Atrakcyjność Krakowa potwierdza dodatnie od kilku lat saldo migracji, czyli różnica między liczbą osób, które zamieszkały i tych, które wyprowadziły się z miasta. W 2016 roku wyniosło ono 1 807 osób. Saldo migracji na pobyt stały ludności sąsiadujących powiatów osiągnęło 3 185 osób.
- Szacuje się, że codziennie z miasta korzysta ok. 1,1 mln osób.
- Wartość gospodarki Krakowa, mierzona przez PKB wynosiła w 2014 roku prawie 55 mld PLN.
- Kraków wypracowuje 54% PKB województwa małopolskiego, które (w 2016 roku) wyniosło 134 mld PLN
- Kraków to miasto cieszące się najlepszą reputacją w Polsce (według Rankingu reputacji miast wojewódzkich Premium Brand 2017).
- W 2015 roku Kraków zdobył najwyższą ocenę (8.80) i otrzymał Zoover Award „The Best European City Trip 2015” (wg informacji portalu turystycznego Zoover!).
- Kraków był najczęściej odwiedzanym przez turystów zagranicznych miastem w Polsce. W 2016 roku liczba odwiedzających Kraków wyniosła 12,1 mln osób, w tym 8,5 mln turystów. Szacunkowe wpływy z tego tytułu w 2016 roku wyniosły 5,4 mld PLN. Zagraniczni turyści stanowili 31,2%.
- W dwóch największych obiektach kongresowo-widowiskowych Centrum Kongresowe i Tauron Arena w wydarzeniach kulturalnych i sportowych uczestniczyło ponad 1 mln osób (Centrum Kongresowe – 250 tys. osób i Tauron Arena – 820 tys. osób).
- Międzynarodowy Port Lotniczy Kraków-Balice to największy regionalny port lotniczy w Polsce, który w 2016 roku obsłużył prawie 5 mln pasażerów.

CEL OPERACYJNY I.1: Kraków – węzłem w sieci metropolii Polski, Europy i świata

Realizacja celu ukierunkowana jest na stwarzanie warunków sprzyjających lokowaniu w Krakowie instytucji i wydarzeń naukowych, gospodarczych, politycznych i kulturalnych o międzynarodowym znaczeniu, co pozwoli Miastu stać się ważnym ośrodkiem międzynarodowym w zakresie wymiany idei, wiedzy i innowacji.

DZIAŁANIA KLUCZOWE	POLITYKI / PROGRAMY I PROJEKTY STRATEGICZNE*
I.1.1 Wzmacnianie marki Krakowa jako miasta otwartego, tolerancyjnego, atrakcyjnego dla osób utalentowanych; miasta światowego dziedzictwa kulturowego, miasta festiwalowego i prężnego ośrodka akademickiego I.1.2 Wzmacnianie relacji sieciowych z Warszawą i innymi metropoliami Europy. I.1.3 Wspieranie współpracy instytucjonalnej mającej na celu lokowanie w Krakowie instytucji ponadregionalnych: społecznych, gospodarczych, naukowych i kulturalnych. I.1.4 Silniejsze włączanie się Miasta w realizację wydarzeń o znaczeniu międzynarodowym (naukowe, innowacyjne, samorząd gospodarczy, kulturalne, sportowe), a także w rozwój turystyki kongresowej i biznesowej. I.1.5 Budowa infrastruktury włączającej Kraków w sieć powiązań krajowych i europejskich, w tym domknięcie układu drogowego IV obwodnicy – odcinek północny i wschodni I.1.6 Zaangażowanie Miasta w rozwój międzynarodowych połączeń lotniczych.	Polityki: • Polityka transportowa dla Miasta Krakowa Programy strategiczne: • Program wspierania relacji sieciowych Krakowa z metropoliami Polski, Europy i świata (planowany) • Program Strategiczny Promocji Miasta • Strategia Rozwoju Turystyki Projekty strategiczne: • Modernizacja linii kolejowych przebiegających przez miasto i Krakowski Obszar Metropolitalny. • Realizacja IV obwodnicy Krakowa • Rozbudowa Międzynarodowego Portu Lotniczego Kraków - Balice • Ośrodek badań o mieście i metropolii

Rys. 2 Kraków - relacje metropolitalne

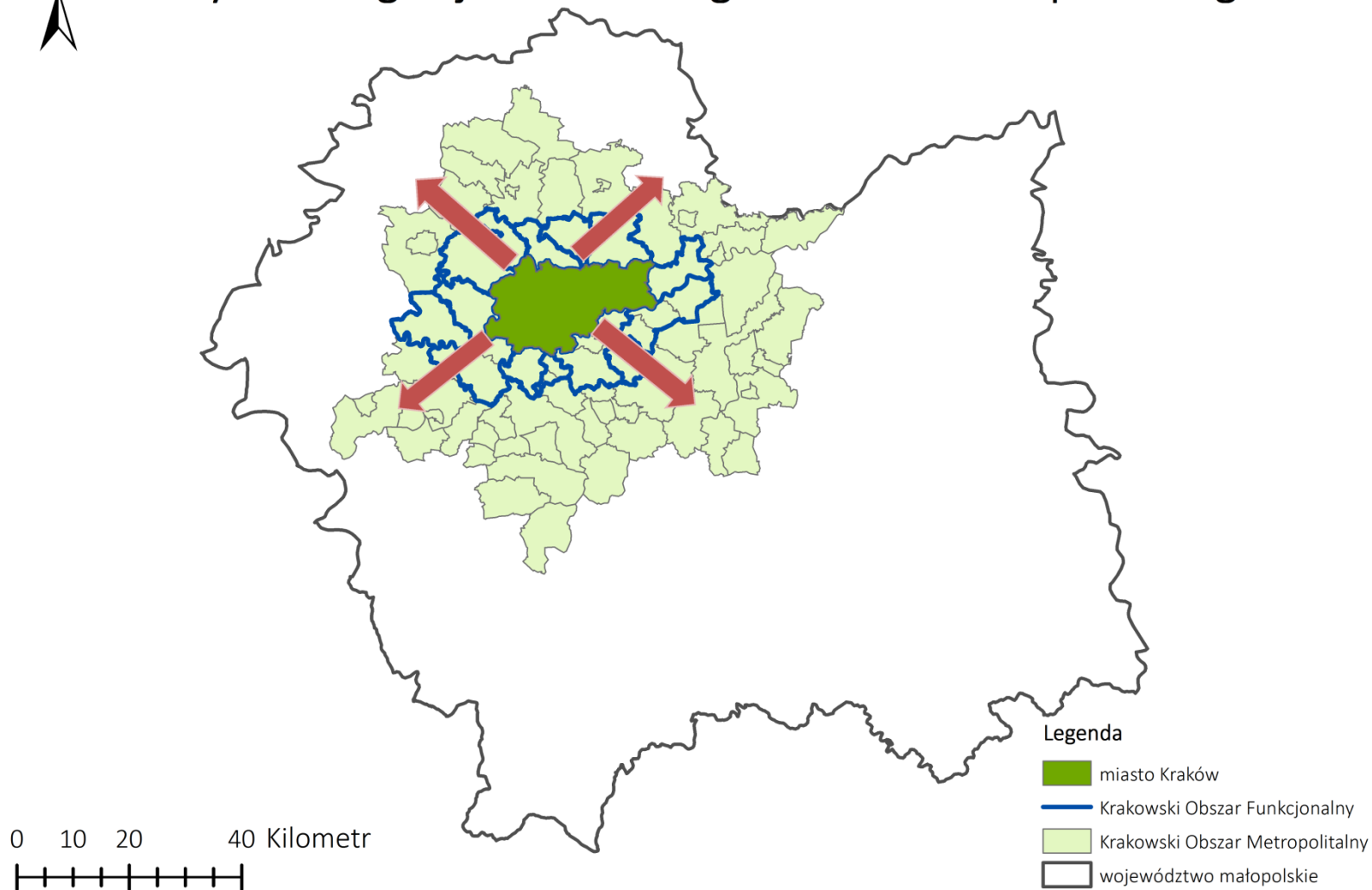
CEL OPERACYJNY I.2: Skoordynowane wykorzystywanie potencjałów Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego (KOM)

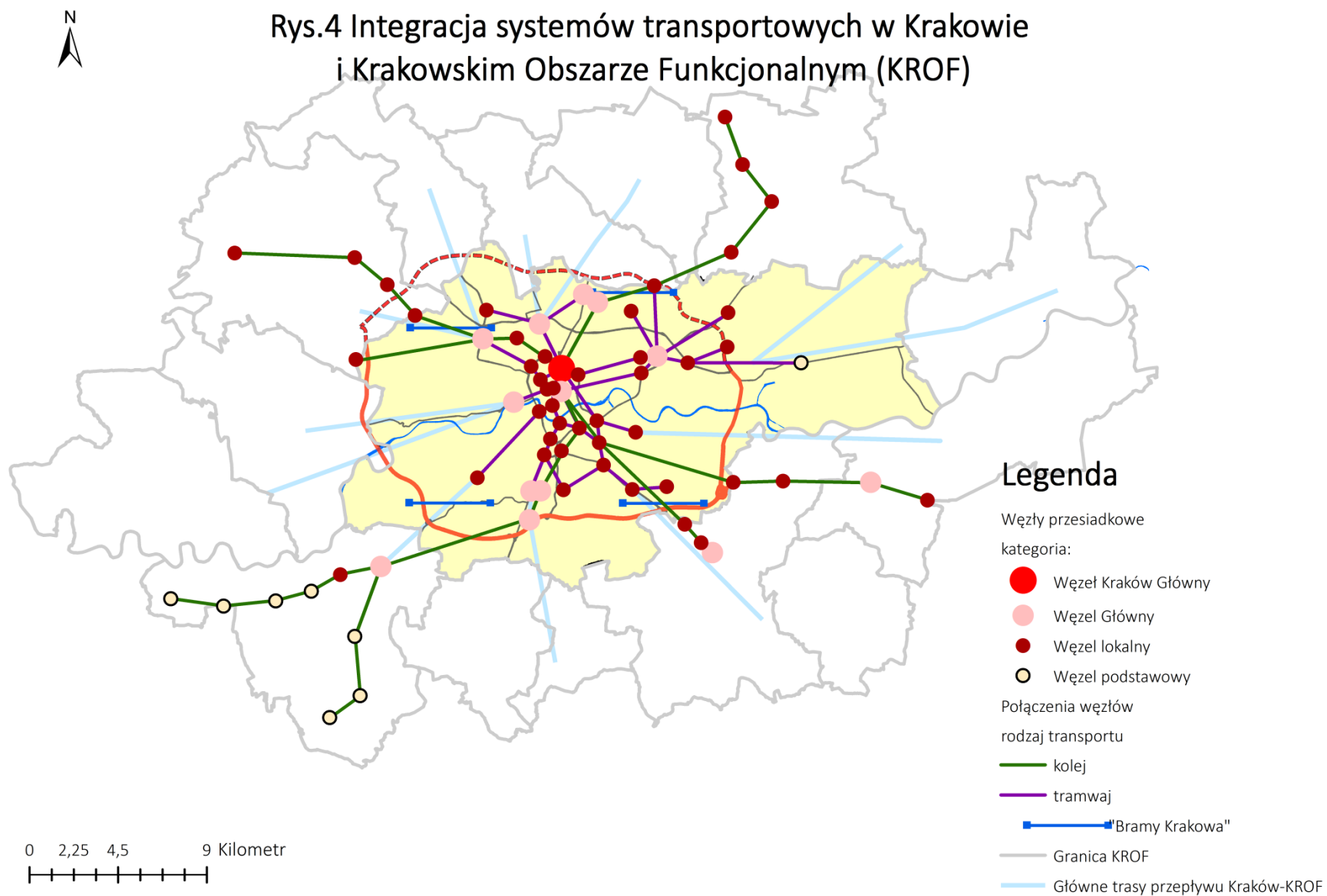
Realizacja celu ukierunkowana jest na wzmocnienie pozycji Krakowa jako stolicy jednego z najsilniejszych w kraju obszarów metropolitalnych, konkurencyjnego i wyspecjalizowanego gospodarczo, włączonego w obieg przestrzeni europejskiej i globalnej.

DZIAŁANIA KLUCZOWE	POLITYKI / PROGRAMY I PROJEKTY STRATEGICZNE*
I.2.1 Aktywne zaangażowanie Krakowa w procesy integracyjne Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego, w szczególności dotyczące harmonizacji oferty dla inwestorów, przedsięwzięć kulturalnych, naukowych, turystycznych i rekreacyjnych	Polityki: • Strategia Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego (planowany) • Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT)
I.2.2 Wypracowanie w ramach Stowarzyszenia Metropolia Krakowska efektywnych mechanizmów koordynacji i współpracy dla Krakowskiego Obszaru Funkcjonalnego (KrOF), w szczególności w obszarach transportu, jakości powietrza, zagospodarowania przestrzennego i terenów inwestycyjnych.	Programy strategiczne: • Program Strategiczny Promocji Miasta • Strategia Rozwoju Turystyki • Program budowy dróg dla rowerów • Program obsługi parkingowej dla miasta Krakowa • Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Gminy Miejskiej Kraków oraz gmin sąsiadujących, z którymi Gmina Miejska Kraków zawarła porozumienie w zakresie organizacji publicznego transportu zbiorowego.
I.2.3 Ograniczanie negatywnych skutków suburbanizacji poprzez wspólne planowanie przestrzenne oraz rozwój transportu publicznego.	
I.2.4 Upowszechnianie sprawdzonych mechanizmów i rozwiązań wypracowanych w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT) / Krakowskiego Obszaru Funkcjonalnego (KrOF) na współpracę Gmin Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego (KOM)	Projekty strategiczne: • Szybka Kolej Aglomeracyjna (SKA) • Budowa węzłów przesiadkowych – integracja z Szybką Koleją Aglomeracyjną (SKA) i komunikacją zbiorową • Inwestycje w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT) • Realizacja parkingów w systemie Park & Ride • Budowa dróg dla rowerów – powiązania z gminami Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego (KOM) • Budowa brakujących fragmentów III obwodnicy.
I.2.5 Wspieranie policentryczności usług publicznych w skali metropolitalnej.	
I.2.6 Wspieranie współpracy Krakowskim Obszarem Metropolitalnym z Konurbacją Górnośląską (Metropolia Śląsko – Zagłębiowska)	
I.2.7 Integracja biletowa wszystkich środków transportu w Krakowskim Obszarze Metropolitalnym	

Rys. 3 Integracja Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego

Wskaźniki osiągnięcia celu strategicznego I

Wskaźnik	Wskaźnik mierzy...	Stan aktualny 2016	2030
Liczba placówek dyplomatycznych (ambasady i konsulatory) oraz siedzib instytucji międzynarodowych	Międzynarodową pozycję Krakowa związaną ze zdolnością do przyciągania instytucji międzynarodowych	32	utrzymanie 2. miejsca w rankingu w kraju
Liczba osób odwiedzających Kraków/ Liczba turystów ogółem / w tym turystów zagranicznych	Międzynarodową i ogólnopolską pozycję Krakowa związaną ze zdolnością do przyciągania turystów.	12 150 000/ 8 500 000/2 650 000	trend wzrostowy
Udział studentów zagranicznych w ogólnej liczbie studentów	Międzynarodową pozycję Krakowa związaną ze zdolnością do przyciągania zagranicznych studentów	5,23%	silny trend wzrostowy
Liczba firm z kapitałem zagranicznym z siedzibą w Krakowie	Międzynarodową pozycję Krakowa związaną ze zdolnością do przyciągania zagranicznych inwestorów	1 344 (2015)	osiągnięcie 2. miejsca w kraju
Liczba spółek giełdowych z siedzibą w Krakowie	Ogólnopolską pozycję Krakowa związaną ze zdolnością do przyciągania biznesu	22 (2016)	osiągnięcie 2. miejsca w kraju
Liczba uczestników wydarzeń organizowanych przez Krakowskie Biuro Festiwalowe (KBF)	Międzynarodową i ogólnopolską pozycję Krakowa związaną z działalnością kulturalną wyrażoną zdolnością miasta do przyciągania uczestników najważniejszych festiwali	372 446	trend wzrostowy
Liczba pasażerów obsłużonych przez Międzynarodowy Port Lotniczy Kraków-Balice	Dostępność Krakowa w ruchu lotniczym	4 983 645	trend wzrostowy
Odsetek mieszkańców powiatów w zasięgu transportu drogowego dojazdu do Krakowa (izochrona 60 minut)	Dostępność Krakowa w ruchu drogowym. Wskaże ona zakres populacji województwa małopolskiego będącej potencjalnymi użytkownikami miasta.	72%	trend wzrostowy

Liczba pasażerów ruchu kolejowego (Szybka Kolej Aglomeracyjna)	Dostępność Krakowa w kolejowym ruchu aglomeracyjnym	4,8 mln	Silny trend wzrostowy
Saldo migracji na pobyt stały ludności Krakowa	Atrakcyjność Krakowa jako miejsca do życia i zjawisko suburbanizacji	1 807	1 642
Saldo migracji na pobyt stały ludności sąsiadujących powiatów		3185	5 580
Wskaźnik naddatku czasu poświęconego na podróż w stosunku do sytuacji braku utrudnień w ruchu	Utrudnienia w komunikacji (korki) mające związek z mobilnością mieszkańców Krakowa oraz ich zadowolenie z możliwości poruszania się po mieście	38%	Utrzymanie lub zmniejszanie wartości wskaźnika

OBSZAR II: Nowoczesna gospodarka i potencjał naukowy

CEL STRATEGICZNY II: Kraków – miasto rozwijające gospodarkę opartą na wiedzy

Realizacja celu nastawiona jest na efektywne wykorzystanie zasobów i potencjału miasta i Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego dla tworzenia nowoczesnej, innowacyjnej i silnej gospodarki, korzystającej i rozwijającej lokalny potencjał intelektualny, wzmacniając tym samym globalne znaczenie metropolitalne Krakowa w oparciu o najwyższej jakości kadry i zaplecze naukowe.

Jak jest teraz?

- Kraków został uznany za doskonałe miejsce dla lokalizacji międzynarodowych zaawansowanych usług biznesowych ze względu na dostępność dobrych specjalistów, nowoczesnych powierzchni biurowych, efektywność kosztową i wysoką jakość życia. wg rankingu (Tholons Top 100 Outsourcing Destinations) – Kraków plasuje się na 2. miejscu w Europie i 8. miejscu na świecie (w 2017 roku).
- Potencjał metropolitalnego rynku pracy obrazuje liczba osób mieszkających w promieniu 50 km od Krakowa tj. 2,4 mln osób.
- Liczba osób na rynku pracy, przedstawiona jako pracujący w sektorze przedsiębiorstw wynosi 232,6 tys.
- Stopa bezrobocia w Krakowie (3,3%) jest znacząco niższa niż dla województwa małopolskiego (6%) i w skali kraju (7,4%) (w 2017 roku).
- Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto – 4 431 PLN, jest niższe niż w innych największych miastach Polski: Wrocławiu (4 569,88 PLN), aglomeracji śląskiej (4 812,37 PLN) i w Warszawie (5 585,89 PLN).
- W Polsce w sektorze zaawansowanych usług dla biznesu (BPO) pracowało 212 tys., z tego w Krakowie ok. 60 tys. (co stanowi 28,3% zatrudnionych w Polsce) w 160 firmach. W branży informatycznej pracuje ok. 41% z ogólnej liczby zatrudnionych. Od 2011 roku zatrudnienie w sektorze zaawansowanych usług dla biznesu wzrosło o 40%. Szacuje się, że w 2017 roku każdego dnia będzie przybywać tu 28 nowych miejsc pracy.
- W Krakowie w branży zaawansowanych usług technologicznych działa 76 międzynarodowych firm.
- Szacuje się, że w 2016 roku w Polsce działało 2 700 start upów. Z liczby tej 300 (11%) było zarejestrowanych w Krakowie (Raportu Polskie Startupy 2016)
- Potencjał naukowo-badawczy miasta stanowią 23 uczelnie wyższe oraz 37 instytutów badawczych i ośrodków badawczo-rozwojowych (B+R).
- Kraków jest największym, po Warszawie, miastem akademickim w Polsce. W 2016 roku studiowało tu prawie 172 tys. osób.
- Co roku studia kończy ok. 50 tys. absolwentów, z tego prawie 17 tys. stanowią absolwenci kierunków technicznych, co jest największą liczbą w kraju. (Warszawa – ok.13 tys.)
- Uniwersytet Jagielloński od lat jest jedną z dwóch najwyżej notowanych uczelni w kraju.
- Kraków posiada wyjątkową w skali kraju infrastrukturę badawczo – rozwojową (Prometeusz – najszybszy superkomputer w kraju, Synchrotron – jedyny taki obiekt w Polsce).
- Kraków jest drugim największym rynkiem biurowym w Polsce – całkowite zasoby nowoczesnej powierzchni biurowej na wynajem w Krakowie na koniec 2016 roku wyniosły 915 800 m².

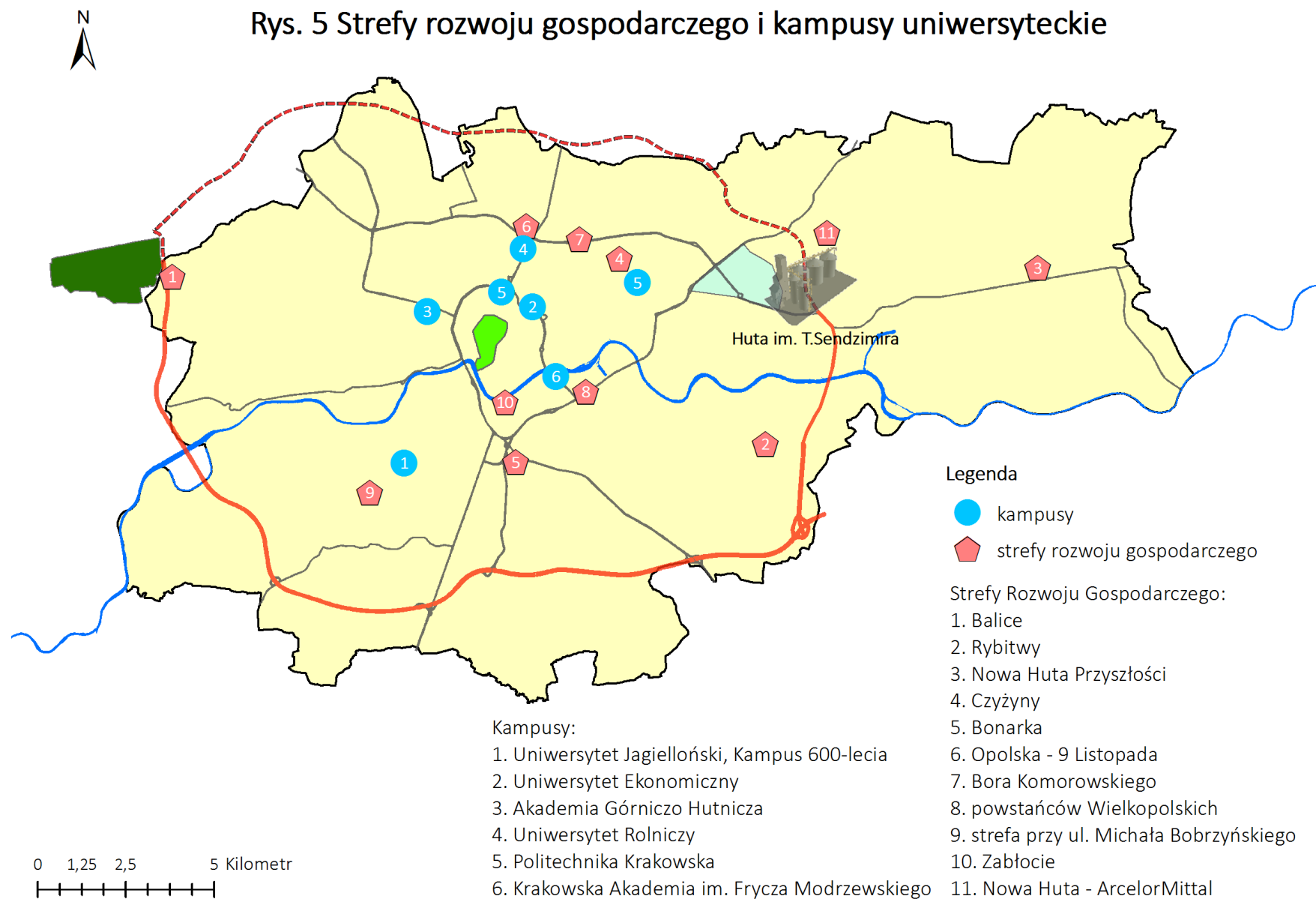
CEL OPERACYJNY II.1: Współpraca nauki, biznesu i samorządu

Realizacja celu ukierunkowana jest na rozwój współpracy biznesu, nauki i samorządu, mającej na celu rozwój gospodarki opartej na wiedzy i krakowskiego ośrodka akademickiego.

DZIAŁANIA KLUCZOWE	POLITYKI / PROGRAMY I PROJEKTY STRATEGICZNE*
II.1.1 Inicjowanie i wzmacnianie sieci współpracy nauki, biznesu i samorządu.	Programy strategiczne: • Krakowski Program Wspierania Przedsiębiorczości i Rozwoju Gospodarczego Miasta
II.1.2 Systemowe włączanie przedstawicieli biznesu i nauki w procesy zarządzania strategicznego miastem	• Program Promocji Zatrudnienia, Aktywizacji Zawodowej dla Gminy Miejskiej Kraków
II.1.3 Rozwój działalności kongresowej oraz turystyki biznesowej	• Strategia Rozwoju Turystyki
II.1.4 Rozwój otwartych systemów dostępu do informacji publicznych w formule <i>Open Data</i> dla wszystkich potencjalnych interesariuszy	• Program Strategiczny Promocji Miasta
II.1.5 Stwarzanie warunków dla przyciągania i lokowania w Krakowie konkurencyjnych w skali międzynarodowej usług badawczo-rozwojowych, w tym: technologicznych i laboratoryjnych.	• Program współpracy Miasta z Krakowskim Ośrodkiem Akademickim (planowany)
II.1.6 Zaangażowanie Miasta w pozyskiwanie kadr o najwyższych kwalifikacjach (talentów).	Projekty strategiczne: • Kraków – Nowa Huta Przyszłości
II.1.7 Inicjowanie oraz zamawianie przez Miasto rozwiązań służących projektom rozwojowym powstającym we współpracy środowisk biznesu, nauki, organizacji pozarządowych	• Przygotowanie terenów dla realizacji projektów strategicznych (Balice, Płaszów –Rybitwy)
II.1.8 Budowanie wizerunku Krakowa w oparciu o krakowski ośrodek akademicki	• Platforma współpracy firm innowacyjnych i nauki
II.1.9 Wsparcie krakowskiego ośrodka akademickiego w zaangażowaniu w międzynarodowych sieciach współpracy	• Otwarte systemy dostępu do informacji publicznych - <i>Open Data System</i>
II.1.10 Umieждународowanie krakowskiego ośrodka naukowego z uwzględnieniem studiów trzeciego stopnia oraz zwiększeniem liczby studentów zagranicznych	• Ośrodek badań o mieście i metropolii Centrum Nauki „Kopernik”

- II.1.11 Promocja Krakowa jako miejsca studiów i zdobywania doświadczenia zawodowego
- II.1.12 Współorganizacja prestiżowych wydarzeń na skalę europejską i światową
- II.1.13 Działania w celu uzyskania wysokiej pozycji w międzynarodowych rankingach uczelni (Lista Szanghajska, TIME) i najwyższej w kraju
- II.1.14 Wspieranie powstawania miejsc pracy wymagających najwyższych kompetencji zawodowych, w tym staże zawodowe

Rys. 5 Strefy rozwoju gospodarczego i kampusy uniwersyteckie

CEL OPERACYJNY II.2: Wspieranie innowacyjności przedsiębiorstw

Realizacja celu ukierunkowana jest na zwiększenie innowacyjności firm działających w Krakowie oraz w Krakowskim Obszarze Metropolitalnym. Przejawiać się to będzie we wzroście liczby firm innowacyjnych w lokalnej gospodarce, w tym start upów, oraz w pozycjonowaniu Krakowa jako istotnego i przyjaznego ośrodka gospodarczego i naukowego w sferze inteligentnych technologii w wymiarze globalnym.

DZIAŁANIA KLUCZOWE		POLITYKI / PROGRAMY I PROJEKTY STRATEGICZNE*
II.2.1	Prowadzenie stabilnej polityki gospodarczej miasta	Polityki: - Polityka gospodarcza miasta (planowany) - Polityka gospodarowania mieniem gminy (nowa)
II.2.2	Tworzenie i promowanie atrakcyjnej oferty inwestycyjnej	
II.2.3	Stwarzanie warunków dla transferu wiedzy pomiędzy środowiskami nauki i biznesu	Programy strategiczne: Krakowski Program Wspierania Przedsiębiorczości i Rozwoju Gospodarczego Miasta
II.2.4	Wsparcie na rzecz lokowania w Krakowie firm, które świadczą wysoko wyspecjalizowane usługi dla biznesu, instrumenty finansowe oraz usługi związane z technologiami informacyjnymi (IT).	
II.2.5	Organizacja przez Miasto systemu wsparcia dla startupów opartego na współpracy z lokalnym środowiskiem, rozwijającego doświadczenia Krakowskiego Tygodnia Startupów.	Projekty strategiczne: - Kraków – Nowa Huta Przyszłości - Przygotowanie terenów dla realizacji projektów strategicznych (Balice, Płaszów –Rybitwy) - Platforma informacyjna dla przedsiębiorców w ramach miejskich serwisów internetowych
II.2.6	Wspieranie innowacyjności mieszkańców poprzez udostępnianie przestrzeni miejskiej dla przedsiębiorców, w tym działania o charakterze inkubacyjnym i akceleryacyjnym.	
II.2.7	Udostępnianie miejskich zasobów nieruchomości, na potrzeby przedsiębiorców, zgodnie z polityką gospodarczą Miasta	
II.2.8	Stosowanie ulg podatkowych wspomagających rozwój firm, zgodnie z polityką gospodarczą Miasta	
II.2.9	Przygotowywanie terenów inwestycyjnych z dostępnością komunikacyjną i wyposażeniem infrastrukturalnym	

CEL OPERACYJNY II.3: System kształcenia dostosowany do potrzeb gospodarki opartej na wiedzy

Realizacja celu ukierunkowana jest na:

- Uzyskanie najwyższego w kraju poziomu edukacji (przedszkolnej, szkolnej)
- kształcenie kompetencji i postaw przedsiębiorczych i kreatywnych wśród mieszkańców Krakowa, począwszy od najmłodszych lat
- rozwój różnorodnych form kształcenia ustawicznego z wykorzystaniem miejskich, społecznych i prywatnych
- wspieranie krakowskiego ośrodka akademickiego w rozwijaniu centrów walidacji i certyfikacji kwalifikacji zawodowych
- intensyfikację współpracy pomiędzy sferą edukacji i biznesu dla lepszego dopasowania systemu kształcenia do potrzeb rynku pracy,
- koncentracja nakładów przeznaczanych na edukację na kierunkach ważnych dla rozwoju gospodarczego miasta,

DZIAŁANIA KLUCZOWE

POLITYKI / PROGRAMY I PROJEKTY STRATEGICZNE*

- II.3.1 Kształcenie postaw i kompetencji przedsiębiorczych wśród mieszkańców Krakowa.
- II.3.2 Promocja kształcenia ustawicznego (przez całe życie) jako naturalnego elementu ścieżki zawodowej mieszkańców Krakowa.
- II.3.3 Dostosowanie kierunków kształcenia do potrzeb globalnego rynku pracy.
- II.3.4 Doskonalenie systemu edukacji ukierunkowanego na uzyskanie najwyższego standardu edukacyjnego w Polsce.
- II.3.5 Rozwijanie oferty kształcenia w językach obcych przez szkoły publiczne oraz kształcenie języka i kultury polskiej dla cudzoziemców.

Polityki:

- Program Rozwoju Edukacji (planowany)

Programy strategiczne:

- Krakowski Program Wspierania Przedsiębiorczości i Rozwoju Gospodarczego Miasta
- Program Promocji Zatrudnienia, Aktywizacji Zawodowej dla Gminy Miejskiej Kraków

Wskaźniki osiągnięcia celu strategicznego II

Wskaźnik	Wskaźnik mierzy...	Stan aktualny 2016	2030
Wysokość dofinansowania projektów badawczych w krakowskich uczelniach ze środków Narodowego Centrum Nauki i Narodowe Centrum Badań i Rozwoju	Zdolność środowiska akademickiego do wykorzystywania zewnętrznego finansowania oraz realizowania projektów badawczych spotykających się z uznaniem instytucji przyznających dofinansowanie	428 mln zł (2015)	Silny trend wzrostowy
Liczba publikacji krakowskich uczelni	Działalność środowiska akademickiego wyrażoną liczbą publikacji	5 737 (2015)	trend wzrostowy
Liczba absolwentów studiów na kierunkach technicznych	Kapitał ludzki miasta w zakresie absolwentów kierunków technicznych niezbędnych w technologicznych przedsiębiorstwach oraz działalności start upów	8 289	utrzymanie 1. miejsca w kraju
Pozycja najlepszej krakowskiej uczelni w rankingu „Perspektyw”	Atrakcyjność oraz kondycja krakowskich uczelni wyższych wyrażona pozycją w ogólnopolskim rankingu	2	utrzymanie 2. miejsca w kraju
Odsetek mieszkańców posiadających wyższe wykształcenie	Kapitał ludzki miasta wyrażony odsetkiem osób z wyższym wykształceniem	32% (2011)	niewielki trend wzrostowy
Średni wynik egzaminów maturalnych w stopniu podstawowym z matematyki	Średni wynik egzaminów maturalnych w stopniu podstawowym z matematyki	65%	trend wzrostowy
Odsetek uczniów przystępujących do egzaminów maturalnych w stopniu rozszerzonym z matematyki	Odsetek uczniów przystępujących do egzaminów maturalnych w stopniu rozszerzonym z matematyki	39%	trend wzrostowy
Średni wynik egzaminów maturalnych w stopniu podstawowym z języka polskiego	Średni wynik egzaminów maturalnych w stopniu podstawowym z języka polskiego	65%	trend wzrostowy
Odsetek uczniów przystępujących do egzaminów maturalnych w stopniu rozszerzonym z języka angielskiego	Odsetek uczniów przystępujących do egzaminów maturalnych w stopniu rozszerzonym z języka angielskiego	70%	trend wzrostowy
Odsetek mieszkańców w wieku produkcyjnym	Odsetek mieszkańców w wieku produkcyjnym	61%	52%
Zatrudnienie w sektorze usług	Zatrudnienie w sektorze usług	79%	87%
Skumulowana powierzchnia biurowa na wynajem w Krakowie	Przestrzeń biurowa dostępna dla nowoczesnych gałęzi gospodarki	915 800 (2016)	Trend wzrostowy

OBSZAR III: Kultura i dziedzictwo kulturowe

CEL STRATEGICZNY III: Kraków – kreatywna i korzystająca z potencjału kulturowego nowoczesna metropolia

Realizacja celu ukierunkowana jest na lepsze wykorzystanie potencjału kulturowego Krakowa i jego mieszkańców, w tym:

- Wykorzystanie dziedzictwa historycznego i potencjału kulturowego Miasta, jako kluczowego zasobu rozwojowego do budowy nowoczesnej metropolii oddziałującej w skali europejskiej i globalnej
- Rozwijanie kapitału kulturowego i kreatywności mieszkańców
- Budowanie wspólnoty mieszkańców oraz otwartego społeczeństwa obywateli
- utrzymanie bogactwa, różnorodności i wysokiej jakości oferty kulturalnej,

Jak jest teraz?

- Kraków w 1978 roku został wpisany na pierwszą Listę światowego dziedzictwa UNESCO. Na obszarze KOM na liście znajdują się także zabytkowe kopalnie soli: w Wieliczce (wpis – 1978) i Bochni (wpis – 2013) zespół architektoniczny i park pielgrzymkowy w Kalwarii Zebrzydowskiej (wpis – 1999).
- W Krakowie znajduje się najwięcej w kraju muzealiów, tj. przedmiotów o trwałej wartości kulturowej należących do zbiorów muzealnych (ok. 4,3 mln sztuk). Muzealia krakowskie stanowią 27% zasobu muzealiów w Polsce. W rejestrze zabytków znajduje się 1 207 obiektów.
- W Krakowie w 2016 roku zorganizowano 98 festiwali, w tym wiele o znaczeniu międzynarodowym, np.: Misteria Paschalia, Sacrum Profanum i inne.
- W 2016 roku krakowskie muzea odwiedziło ponad 4,5 mln osób.
- Liczba uczestników wydarzeń związanych z kulturą i innymi formami aktywności kulturalnej w 2016 roku wynosiła ponad 606 tys. osób.
- Liczba absolwentów krakowskich uczelni na kierunkach kreatywnych obejmujących specjalności: artystyczną, technologii informacyjnych i dziennikarstwo wyniosła 3 139 osób.
- W Krakowie działały 84 biblioteki, w tym Biblioteka Jagiellońska, która pełni funkcję biblioteki narodowej.

CEL OPERACYJNY III.1: Kraków - miastem europejskiej stolicy kultury

Realizacja celu ukierunkowana jest na:

- poszerzenie wysokiej jakości oferty kulturalnej Krakowa.
- wzmacnianie istniejących i identyfikowalnych produktów kulturowych (marek) Krakowa i tworzenie nowych.
- pozycjonowanie Krakowa w globalnych sieciach współpracy jako miasta dziedzictwa, miasta festiwalowego, kongresowego i miasta kreatywności.
- Zapewnienie równego dostępu do kultury wszystkim mieszkańcom poprzez tworzenie centrów kultury we wszystkich dzielnicach Krakowa.
- Wzmacnianie wizerunku Krakowa jako metropolii wdrażającej innowacyjne rozwiązania w sferze kultury w skali europejskiej.

DZIAŁANIA KLUCZOWE

POLITYKI / PROGRAMY I PROJEKTY STRATEGICZNE*

III.1.1 Rozwój i promocja marek kluczowych produktów kulturowych

III.1.2 Aktywne wykorzystanie członkostwa w globalnej sieci miast kreatywnych UNESCO oraz w innych międzynarodowych sieciach współpracy w dziedzinie ochrony dóbr kultury i kreatywności.

III.1.3 Ochrona i promocja dziedzictwa kulturowego (materialnego i niematerialnego), a także digitalizacja zasobów kultury miasta dla przyszłych pokoleń.

III.1.4 Wykreowanie nowych marek dzielnic kultury, animacja życia artystycznego w dzielnicach, a także ochrona pejzażu kultury szczególnie w dzielnicach turystycznych (m.in. poprzez prawną ochronę miejsc istotnych z punktu widzenia wizerunku miasta kultury (księgarnie, antykwariaty, galerie).

III.1.5 Integracja działań różnych środowisk/instytucji na rzecz wspólnego budowania marki 'Kraków – miasto festiwalowe'.

III.1.6 Zwiększenie wpływu kultury na gospodarkę (projektowanie, sztuka użytkowa, architektura).

Programy strategiczne:

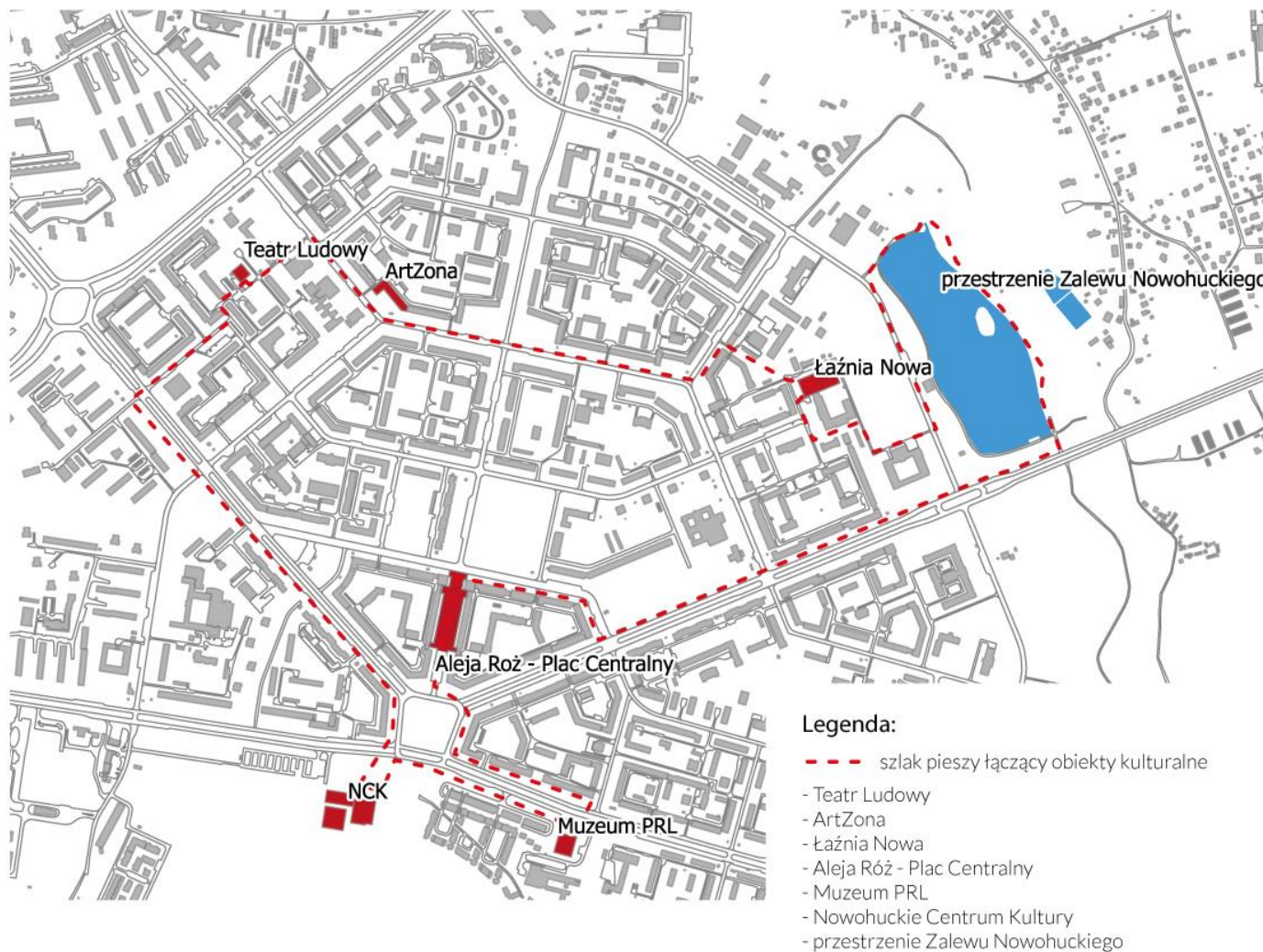
- Program Rozwoju Kultury w Krakowie do roku 2030
- Miejski Program Rewitalizacji Krakowa
- Program Opieki nad Zabytkami Gminy Miejskiej Kraków
- Program „Kraków - Miasto Literatury UNESCO”
- Program „Kraków – Miasto Kreatywne”
- Program „Kraków – Miasto Festiwalowe”

Projekty strategiczne:

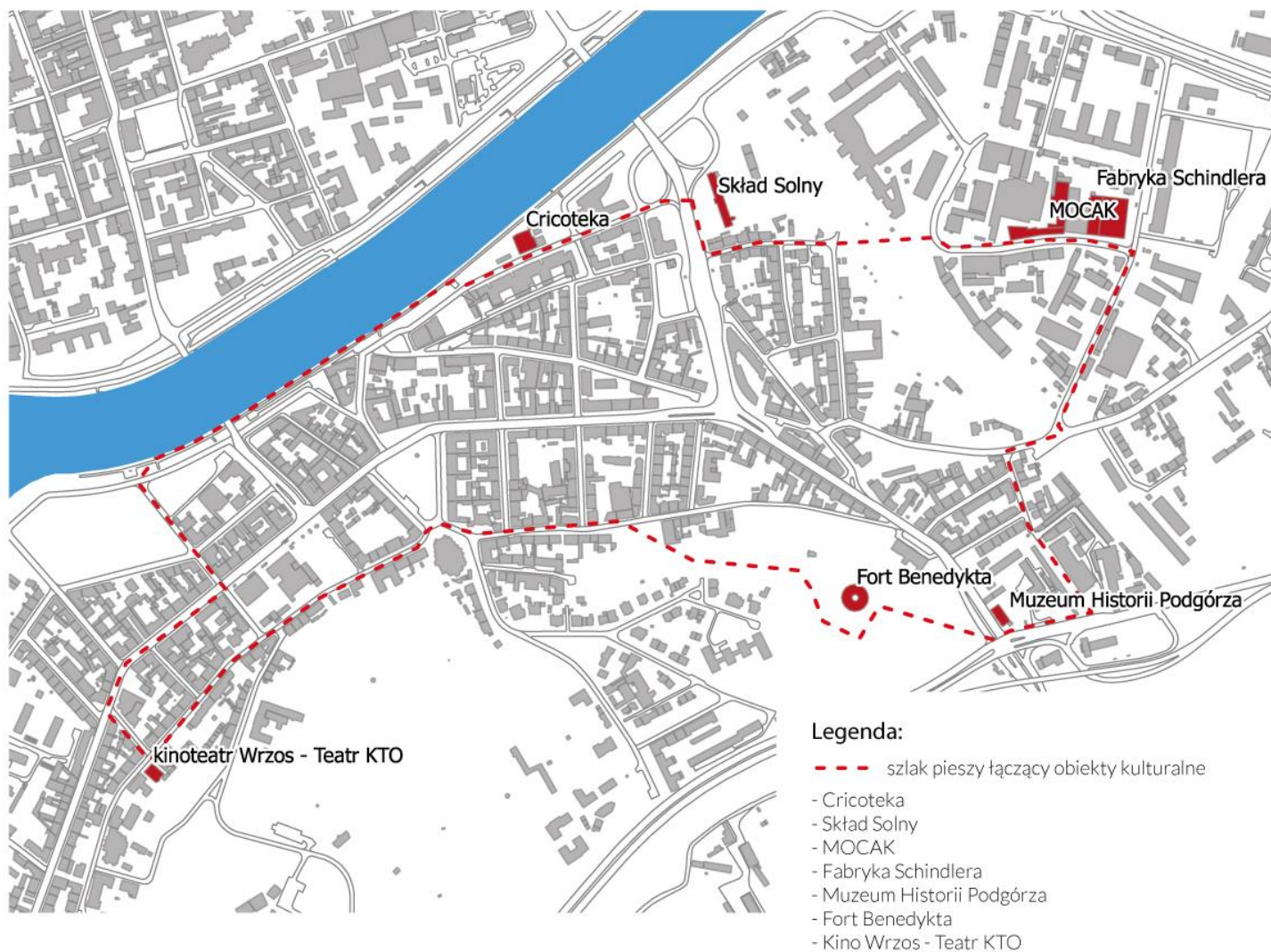
- Rozwój i promocja szlaków kulturowych
- Krakowskie Noce,
- Wianki – Święto Muzyki,
- Dni Krakowa,
- Centrum Muzyki
- Modernizacja Galerii Sztuki Współczesnej Bunkier Sztuki
- Krzysztofory od nowa - Muzeum Kompletne
- Muzeum Historii Fotografii – modernizacja i adaptacja siedziby
- Skład Solny: Centrum Literatury / Planeta Lem

- III.1.7 Zapewnienie wsparcia finansowego dla właścicieli zabytków i branż zanikających (księgarnie, antykwariaty, galerie).
- III.1.8 Wspieranie debiutów literackich, artystycznych, filmowych itp.
- III.1.9 Rozwój systemów wsparcia mobilności twórców, w szczególności młodych, w kraju i za granicą.
- III.1.10 Stworzenie bogatej oferty programów rezydencjonalnych i stypendialnych dla artystów krakowskich, przyjezdnych i zagranicznych
- III.1.11 Stymulowanie transferu wiedzy, doświadczeń i najnowszych trendów w sektorze kultury, kreatywności i dziedzictwa.
- III.1.12 Wspieranie rozwoju turystyki religijnej

Rys.7 - dzielnica kultury - Nowa Huta

Rys.8 - dzielnica kultury - Podgórze

CEL OPERACYJNY III.2: Wysokie kompetencje kulturalne mieszkańców

Realizacja celu ukierunkowana jest na kreowanie kompetencji kulturalnych różnych grup mieszkańców poprzez wykorzystanie potencjału placówek kulturalnych zarówno samorządowych, jak i niepublicznych. Wzmacnianie ekosystemu kultury rozumianego jako troska o zrównoważony rozwój kultury w celu ugruntowania wizerunku Krakowa jako miasta do zamieszkania, życia i pracy. Poprawa jakości edukacji kulturowej tj. kompetencji w czytaniu i interpretacji kodów kulturowych oraz potrzeb uczestnictwa w życiu kulturalnym i artystycznym, w tym współdziałanie i współtworzenie.

DZIAŁANIA KLUCZOWE		POLITYKI / PROGRAMY I PROJEKTY STRATEGICZNE*
III.2.1	Stwarzanie artystom i twórcom kultury warunków dogodnych do rozwoju i pracy w Krakowie.	Programy strategiczne: • Program Rozwoju Kultury w Krakowie do roku 2030 • Program promocji literatury i czytelnictwa (planowany) • Program promocji uczestnictwa w kulturze (planowany) • Program współpracy międzysektorowej podmiotów działających w sferze kultury (planowany)
III.2.2	Integracja współpracy domów, centrów kultury i młodzieżowych domów kultury	
III.2.3	Stymulowanie instytucji kultury, w tym domów, centrów i ośrodków kultury do podejmowania niestandardowych działań w zakresie edukacji kulturalnej i artystycznej	
III.2.4	Animowanie i wspieranie inicjatyw dotyczących edukacji kulturalnej, realizowanej we współpracy różnych sektorów	
III.2.5	Promocja uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych (w tym wspieranie marki Krakowa jako Miasta Literatury UNESCO, Kraków Miasto Festiwalowe) i rozwój dostępności e-usług	
III.2.6	Przygotowanie spójnych narracji o kulturze krakowskiej i ofercie Miasta profilowanej do różnych odbiorców (obcokrajowców, studentów, seniorów, rodzin itp.); wzbogacenie oferty anglojęzycznej.	
III.2.7	Wspieranie platform, na których twórcy, artyści oraz podmioty sektora kultury, biznesu akademickiego, turystyki mogą włączać się w sieci wymiany wiedzy i doświadczeń.	
III.2.8	Kreowanie i animowanie przestrzeni kulturowych poprzez lepsze wykorzystanie istniejącej infrastruktury i powstanie nowych wielofunkcyjnych obiektów.	
III.2.9	Rozwijanie ekosystemu kultury poprzez działania zapewniające z zrównoważony dostęp do kultury i niwelowanie barier dla grup wykluczonych.	
III.2.10	Wspieranie lokalnych inicjatyw kulturalnych (konkurs ofert, granty, stypendia, nagrody)	
III.2.11	Wspieranie branż zanikających (księgarnie, antykwariaty, galerie)	

Wskaźniki osiągnięcia celu strategicznego III

Wskaźnik	Wskaźnik mierzy...	Stan aktualny 2106	2030
Liczba uczestników imprez artystyczno-rozrywkowych	Uczestnictwo mieszkańców Krakowa w kulturze.	606 081	trend wzrostowy
Odsetek czytelnictwa (1 lub więcej książek w ciągu roku)	Czytelnictwo mieszkańców związane ze strategią kultury, która pozycjonuje Kraków jako miasto książek.	79% (2015)	trend wzrostowy
Odsetek mieszkańców korzystających z wybranych usług kulturalnych (teatr, muzeum, galeria, filharmonia, opera)	Uczestnictwo mieszkańców Krakowa w kulturze	64%	trend wzrostowy
Zadowolenie mieszkańców z dostępnej oferty kulturalnej	Ofertę kulturalną Krakowa skierowaną do mieszkańców.	76%	trend wzrostowy
Liczba podmiotów w sekcji PKD kultura, rozrywka i rekreacja	Kapitał ludzki miasta wyrażony wielkością sektora kreatywnego (część rynku tworzonego przez podmioty prowadzące działalność gospodarczą związaną z kulturą	2 433	trend wzrostowy
Liczba absolwentów uczelni kierunków kreatywnych (połączenie działalności artystycznej z przedsiębiorczością)	Kapitał ludzki miasta wyrażony dostępną dla sektora kreatywnego kadrą absolwentów.	3 139	2. miejsce w kraju

OBSZAR IV: Jakość życia

CEL STRATEGICZNY IV: Kraków – miasto przyjazne do życia

Realizacja celu ukierunkowana jest na zapewnienie wysokiej jakości życia mieszkańców Krakowa, na co składają się:

- powszechnie dostępne dobrej jakości przestrzenie publiczne, rozumiane jako miejsca spotkań, aktywności, integracji społecznej, wymiany poglądów oraz dialogu
- poprawa standardów jakości środowiska,
- zapewnienie przyjaznego, ekologicznego i efektywnego systemu transportowego, z uprzywilejowaniem transportu zbiorowego,
- rewitalizacja przestrzeni miejskich,
- wysokie poczucie bezpieczeństwa publicznego,
- stwarzanie warunków dla realizacji idei zdrowego stylu życia.
- powszechny dostęp do usług publicznych i ich wysoka jakość.

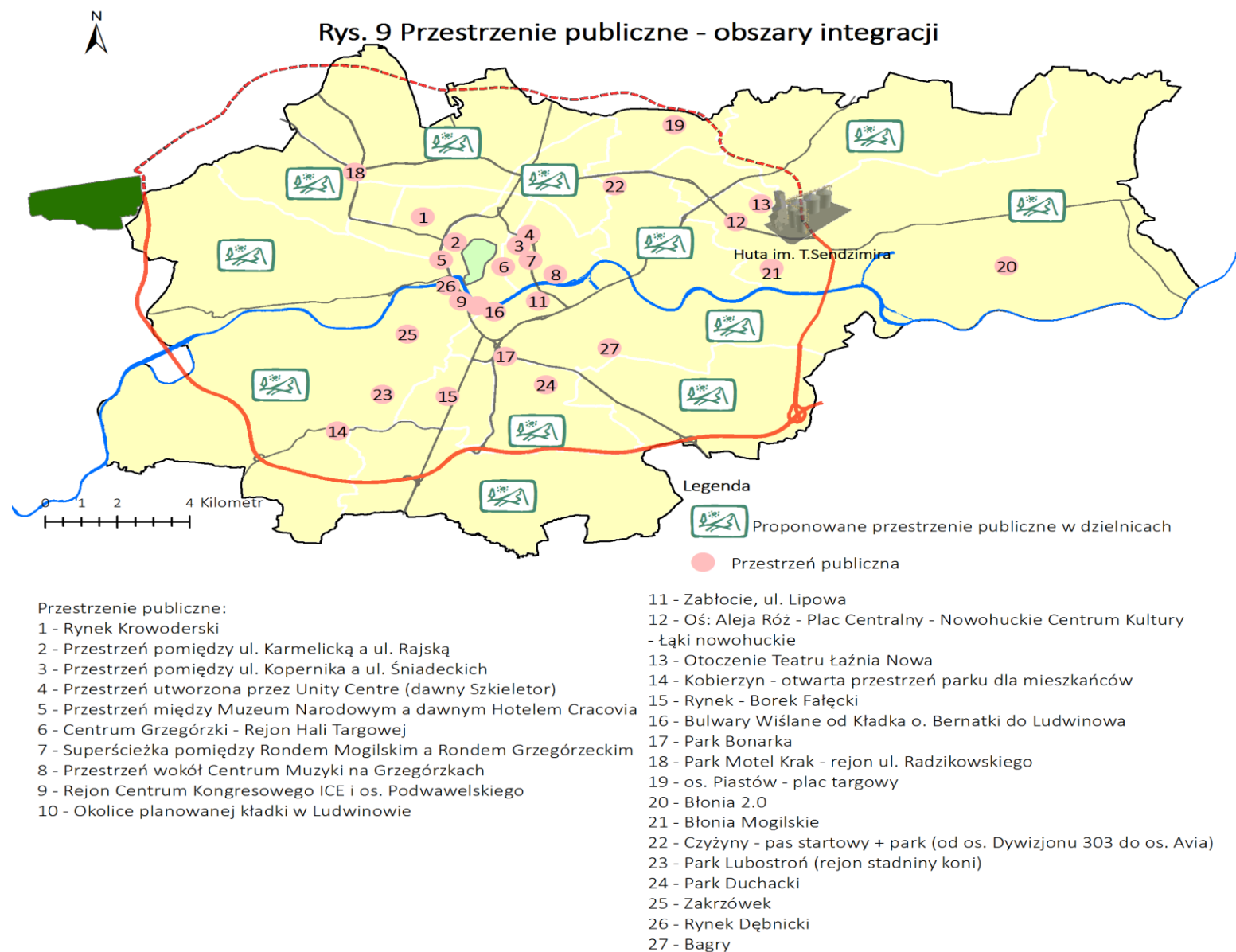
Jak jest teraz?

- Prognozowany przeciętny wiek, który przeżyją dzieci urodzone w Krakowie w 2016 roku należy do najwyższych w Polsce. W przypadku kobiet wynosi 82,6 lat a dla mężczyzn 76,3 lat i jest jednym z najwyższych w kraju.
- W Krakowie do przedszkola chodzi 97,5% dzieci, podczas gdy średnia dla Polski wynosi 84,2%. Ma to niezwykle pozytywny wpływ na szanse w edukacji i na rynku pracy.
- W Krakowie jest prawie 360 tys. mieszkań. Aż 70% osób mieszka w budynkach 4 i więcej kondygnacyjnych.
- Parki miejskie, w liczbie 47 sztuk zajmują 4,4% powierzchni miasta (ok. 473 ha). Do zieleni miejskiej o charakterze rekreacyjnym 75% mieszkańców ma dostęp w ciągu 15 minut spacerem. Aktualnie powstają kolejne urządzone tereny zielone, np. Zakrzówek.
- Na koniec 2016 roku obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego obejmowały 48,7% powierzchni miasta.
- Zanieczyszczenie powietrza pyłem zawieszonym PM10 przekroczyło dopuszczalną normę dobową 104 dni w roku.
- Poziom recyklingu – ponownego wykorzystania materiałów odpadowych – w 2016 roku wynosił prawie 33%.
- W 2016 roku popełniono 14 677 przestępstw, co stanowi 31 przestępstw w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców..
- W 2016 roku w Krakowie zarejestrowanych było 448 tys. samochodów osobowych, tym samym wskaźnik motoryzacji wyniósł 585 samochodów osobowych na 1000 mieszkańców.
- Szacuje się, że codziennie do Krakowa wjeżdża 120 tys. samochodów.

CEL OPERACYJNY IV.1: Powszechnie dostępna, wysokiej jakości przestrzeń publiczna

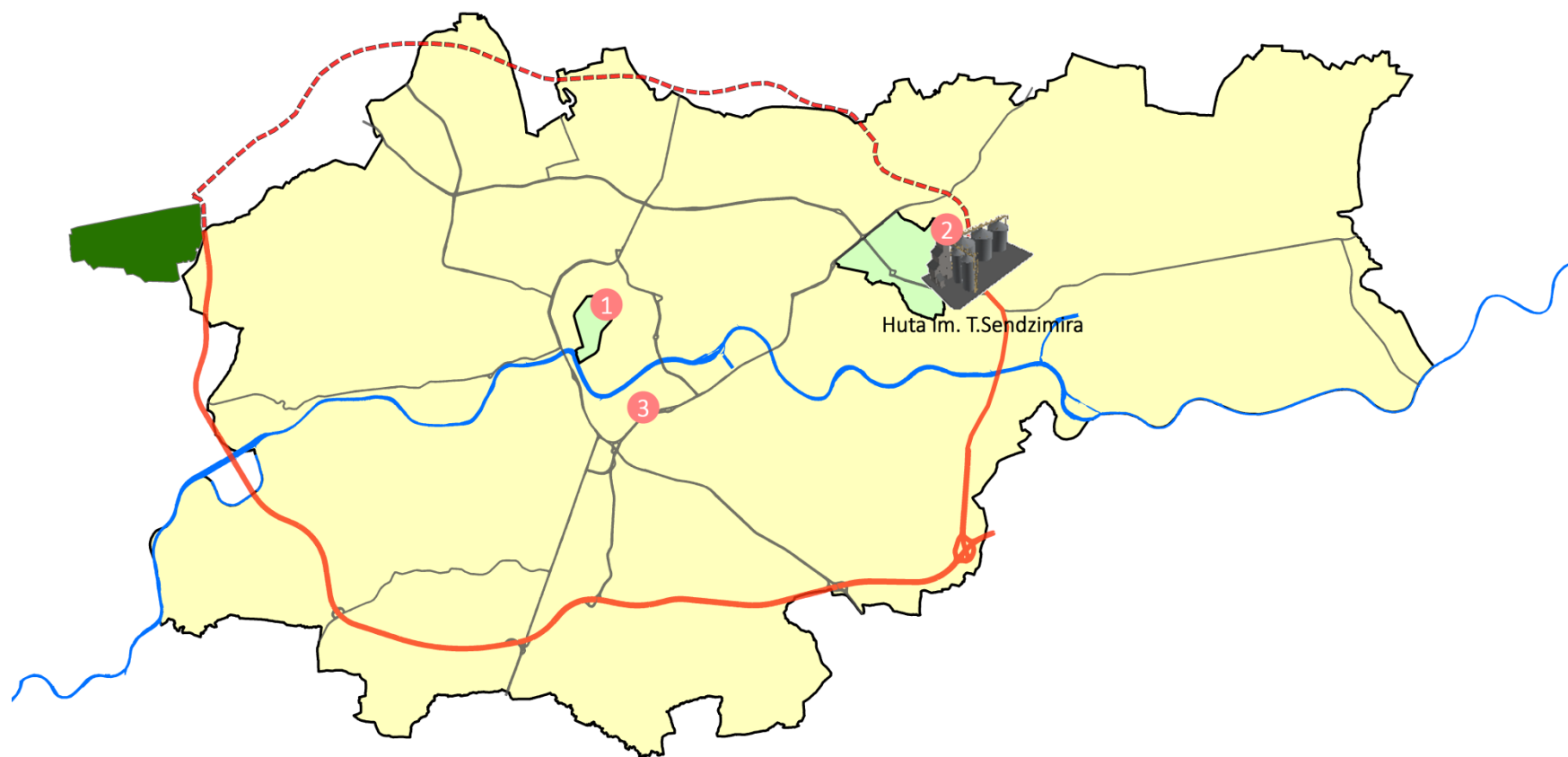
Realizacja celu ukierunkowana jest na wykreowanie powszechnie dostępnych przestrzeni publicznych, w których tradycja i nowoczesność są harmonizowane, a place, ulice i parki stają się atrakcyjnymi miejscami spotkań i aktywności oraz wysokiej jakości publiczne tereny zielone są równomiernie dostępne w skali miasta.

DZIAŁANIA KLUCZOWE	POLITYKI / PROGRAMY I PROJEKTY STRATEGICZNE*
IV.1.1 Ochrona istniejących oraz pozyskiwanie nowych terenów dla lokalizacji przestrzeni publicznych, tworzących zintegrowaną sieć przestrzeni publicznych IV.1.2 Przeciwdziałanie nadmiernej komercjalizacji przestrzeni publicznych, zapewnienie aby były atrakcyjnymi miejscami spotkań, dostępnymi nie tylko użytkownikom obiektów komercyjnych, z dominującą funkcją wypoczynkową i rekreacyjną IV.1.3 Dbłość o krajobraz miasta, o jego piękno, ład, estetykę, walory widokowe. IV.1.4 Tworzenie lokalnych przestrzeni publicznych, jako centrów lokalnej tożsamości w każdej z dzielnic IV.1.5 Ochrona i rewitalizacja istniejących terenów zieleni oraz tworzenie nowych, zwiększanie ich powierzchni w obszarze miasta IV.1.6 Tworzenie i ochrona parków rzecznych IV.1.7 Kształtowanie zielonych przestrzeni publicznych w otoczeniu zabudowy miejskiej („parki kieszonkowe”, podwórka, skwery) IV.1.8 Kształtowanie ulic (wewnątrz osiedli, w centrum miasta) jako przestrzeni publicznych o ruchu uspokojonym, poprzez wprowadzanie zieleni, znoszenie rozgraniczenia na chodnik i jezdnię, równoważenie ruchu pieszego, rowerowego i samochodowego (konceptcja „ulic – ogrodów”) IV.1.9 Dostosowanie przestrzeni publicznych do potrzeb różnych grup użytkowników, przeciwdziałanie wykluczaniu z przestrzeni publicznych IV.1.10 Przeciwdziałanie tworzeniu barier architektonicznych w przestrzeni, wykluczaniu z dostępu do przestrzeni publicznych (w tym dla osób z niepełnosprawnością ruchową), przeciwdziałanie procesom groduzenia	Polityki: • Zasady i warunki sytuowania obiektów małej architektury, tablic reklamowych i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń - (nowa) • Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Krakowa • Kierunki Rozwoju i Zarządzania Terenami Zieleni w Krakowie • Polityka gospodarowania mieniem gminy (nowa) • Program Rozwoju Kultury w Krakowie do roku 2030 Programy strategiczne: • Miejski Program Rewitalizacji Krakowa • Program rehabilitacji zabudowy blokowej na terenie Gminy Miejskiej Kraków • Program Opieki nad Zabytkami Gminy Miejskiej Kraków Projekty strategiczne: • Parki rzeczne, w tym w pierwszej kolejności na odcinkach rzek: Wisły, Drwinki, Dłubni, Wilgi, Sudół Dominikański, Białuchy • Parki kulturowe (Kazimierz - Stradom z Bulwarami Wisły, Stare Podgórze z Krzemionkami, Stara Nowa Huta) • Budowa kładki pieszo-rowerowej Kazimierz – Ludwinów • Realizacja koncepcji „ulic – ogrodów”, w tym w pierwszej kolejności: ul. Krupnicza, Mostowa, Bożego Ciała, Meiselsa, Lipowa, Trynitariska, Plac Słowiański, Plac Biskupi • System Infrastruktury Miejskiej

Rys. 6 Parki kulturowe - istniejące i planowane

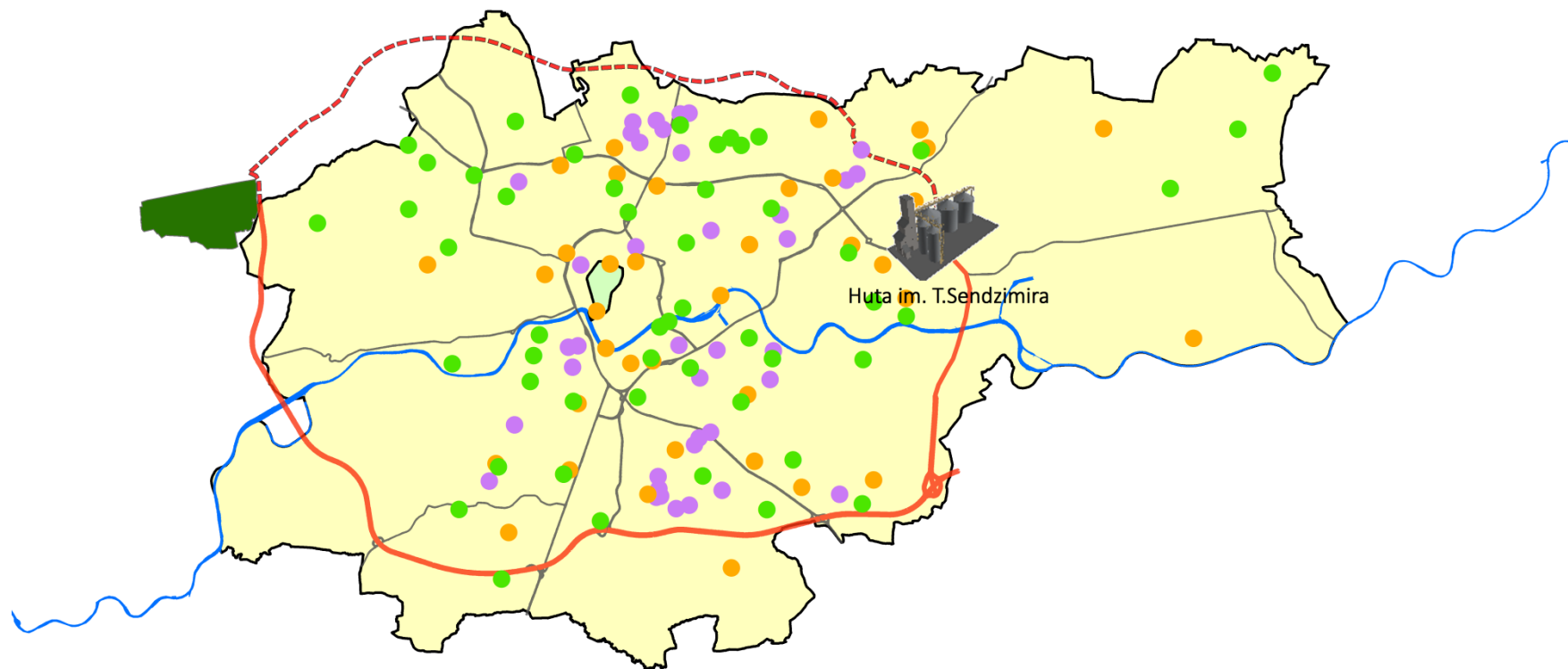
0 1,25 2,5 5 Kilometr
|-----|-----|-----|-----|-----|

Parki Kulturowe:

1. Park Kulturowy Stare Miasto
2. Planowany Park Kulturowy Nowa Huta - w opracowaniu
3. Planowany Park Kulturowy Stare Podgórze - Krzemionki

Rys. 11 Parki i tereny zielone w Krakowie

Legenda

- Nowe parki
- Modernizacja istniejących
- Nowe skwery na obszarach deficytu dostępu do terenów zieleni

0 1,25 2,5 5 Kilometr

CEL OPERACYJNY IV.2: Zrewitalizowane obszary miejskie

Realizacja celu skoncentrowana jest na podjęciu – przy aktywnym udziale mieszkańców Krakowa – kompleksowych działań ukierunkowanych na ograniczenie nierówności w warunkach życia mieszkańców, poprawę dostępu do możliwości jakie stwarza miasto, poprzez:

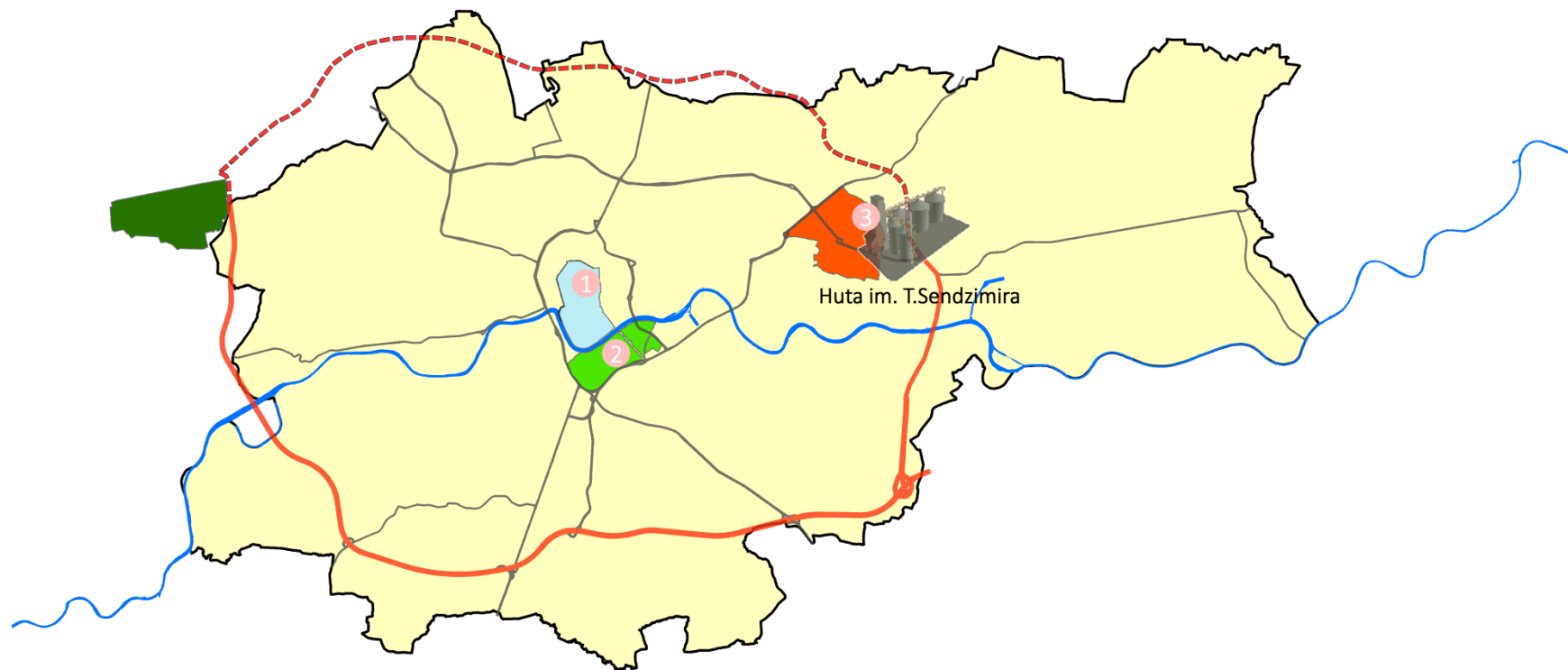
- Poprawę jakości życia,
- Ożywienie przestrzeni lokalnej,
- Wzrost aktywności gospodarczej,
- Pobudzenie aktywności społecznej i obywatelskiej.

DZIAŁANIA KLUCZOWE		POLITYKI / PROGRAMY I PROJEKTY STRATEGICZNE*
IV.2.1	Kontrola presji związanej z aktywnościami turystycznymi – zatrzymanie depopulacji i niekorzystnej gentryfikacji na Starym Mieście-Kazimierzu i Starym Podgórzu-Zabłociu	Polityki: • Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Krakowa • Kierunki Rozwoju i Zarządzania Terenami Zieleni w Krakowie
IV.2.2	Kontrola presji związanej z aktywnościami inwestycyjnymi – zatrzymanie depopulacji i niekorzystnej gentryfikacji na obszarze rewitalizacji	Programy strategiczne: • Miejski Program Rewitalizacji Krakowa • Program rehabilitacji zabudowy blokowej na terenie Gminy Miejskiej Kraków (planowany) • Krakowski Program Wspierania Przedsiębiorczości i Rozwoju Gospodarczego Miasta • Program rozwoju przedsiębiorczości społecznej dla Gminy Miejskiej Kraków (planowany) • Program Rozwoju Dzielnic (planowany) • Program Rozwoju Edukacji Obywatelskiej (planowany) • Wieloletni program współpracy Gminy Miejskiej Kraków z organizacjami pozarządowymi • Program Rozwoju Kultury w Krakowie do roku 2030
IV.2.3	Odbudowa pozytywnego wizerunku Nowej Huty jako czynnika kształtowania tożsamości i wspólnoty lokalnej	
IV.2.4	Tworzenie warunków dla włączenia społecznego i zawodowego poprzez poprawę infrastruktury społecznej polepszającej warunki rozwoju edukacji, nauki, kultury i oraz zapewnienie pomocy społecznej	
IV.2.5	Harmonizacja struktury funkcjonalnej i przestrzennej terenów mieszkaniowych oraz poprawa jakości i integracja przestrzeni publicznych	
IV.2.6	Rehabilitacja obszarów mieszkaniowych – wzmocnienie funkcji mieszkaniowej poprzez dostosowanie otoczenia mieszkaniowego do potrzeb rodzin z dziećmi oraz osób starszych	
IV.2.7	Działania na rzecz przedsiębiorczości w tym przedsiębiorczości społecznej oraz aktywizacja zawodowa mieszkańców jako element integracji społecznej	Projekty strategiczne: • Lokalne Biura Rewitalizacji • Klaster Innowacji Społeczno – Gospodarczych Zabłocie 20-22 • Rewitalizacja terenów przy moście Kotlarskim – Bulwar Podolski – Budowa „Mariny Krakowskiej” • Budowa Parku Zabłocie – „Stacja Wisła”

- Rewitalizacja placów: Wolnica i Św. Ducha
- Przebudowa przestrzeni publicznej ul. Sławkowskiej
- Rewitalizacja kinoteatru „Wrzos” na potrzeby Teatru KTO
- Modernizacja budynków Teatru Ludowego
- Przywrócenie funkcji publicznych zdegradowanym obszarom wokół Nowohuckiego Centrum Kultury
- „Spotkajmy się na podwórku” – rewitalizacja wnętrz kwartałów zabudowy na terenie Nowej Huty
- Park Rzeki Wisły (na odcinku od Stopnia Dąbie do Zakrzówka)
- Parki kulturowe (Kazimierz - Stradom z Bulwarami Wisły, Stare Podgórze z Krzemionkami, Stara Nowa Huta)
- Budowa kładki pieszo-rowerowej Kazimierz – Ludwinów
- „Ulice-ogrody” (ulice: Lipowa, Krupnicza, Bożego Ciała, aleja Róż, Place: Wolnica, Nowy)

Rys. 10 Obszary rewitalizacji w Krakowie

0 1,25 2,5 5 Kilometr

Obszary rewitalizacji:
1. Stare Miasto - Kazimierz
2. Stare Podgórze - Zabłocie
3. „Stara” - Nowa Huta

CEL OPERACYJNY IV.3: Zrównoważone Środowisko

Realizacja celu ukierunkowana jest na doprowadzenie do standardów wysokiej jakości środowiska naturalnego, ze szczególnym uwzględnieniem poprawy jakości powietrza, a także ograniczenia poziomu hałasu.

DZIAŁANIA KLUCZOWE	POLITYKI / PROGRAMY I PROJEKTY STRATEGICZNE*
IV.3.1 Ograniczanie niskiej emisji do powietrza, w tym: • Intensyfikacja współpracy Krakowa z otaczającymi gminami oraz samorządem województwa na rzecz ograniczenia emisji napływowych • Likwidacja wszystkich pieców węglowych z równoczesną kontynuacją programu osłonowego	Polityki: • Kierunki Rozwoju i Zarządzania Terenami Zieleni w Krakowie Programy strategiczne: • Program Ochrony Środowiska dla miasta Krakowa • Program Ograniczania Niskiej Emisji dla miasta Krakowa • Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Miejskiej Kraków • Program Ochrony Powietrza dla Województwa Małopolskiego • Program Ochrony Środowiska przed Hałasem • Powiatowy program zwiększenia lesistości miasta Krakowa (planowany)
IV.3.2 Ograniczenie emisji przemysłowych	
IV.3.3 Zmniejszanie emisji komunikacyjnej poprzez zwiększenie udziału transportu zbiorowego i innych ekologicznych form mobilności, ograniczanie ruchu samochodów i zwiększanie płynności przejazdu.	
IV.3.4 Ograniczenie emisji hałasu do środowiska poprzez stosowanie wyciszonych torowisk tramwajowych, zakupy nowoczesnego taboru tramwajowego i autobusowego, w tym elektrycznego, stosowanie nawierzchni drogowych o ograniczonej emisji hałasu, ograniczanie dopuszczalnej prędkości ruchu samochodów; stosowanie ekranów akustycznych tylko w sytuacjach, gdy nie można efektywnie zastosować innych rozwiązań technicznych.	
IV.3.5 Poprawa efektywności energetycznej i ograniczanie emisji gazów cieplarnianych	
IV.3.6 Efektywne gospodarowanie odpadami	
IV.3.7 Zwiększenie powierzchni lasów w obszarze miasta	
IV.3.8 Zapewnienie powszechnego dostępu do wysokiej jakości infrastruktury komunalnej.	

CEL OPERACYJNY IV.4: Przyjazny mieszkańcom, efektywny i ekologiczny system transportowy

Realizacja celu ukierunkowana jest na:

- uprzywilejowanie komunikacji zbiorowej w ruchu miejskim, także zapewnienie jej wysokiej dostępności i częstotliwości
- zwiększenie udziału ekologicznych form mobilności: publicznego transportu zbiorowego, ruchu pieszego i rowerowego,
- ograniczenie lub eliminację indywidualnego ruchu samochodowego w mieście, szczególnie ruchu tranzytowego w śródmieściu,
- integrację różnych form transportu,
- poprawę bezpieczeństwa, szczególnie w odniesieniu do niechronionych uczestników ruchu.

DZIAŁANIA KLUCZOWE

POLITYKI / PROGRAMY I PROJEKTY STRATEGICZNE*

- IV.4.1 Uprzywilejowanie komunikacji zbiorowej w ruchu miejskim oraz zapewnienie jej dostępności i odpowiedniej częstotliwości kursowania.
- IV.4.2 Działania na rzecz realizacji koncepcji miasta przyjaznego pieszym (*Walkable city*), w tym: obniżanie lub likwidacja krawężników, uwalnianie chodników od parkujących samochodów, wyłączanie sygnalizacji świetlnej, oświetlanie ciągów pieszych.
- IV.4.3 Integracja i koordynacja systemów transportowych w oparciu o pierwszeństwo dla transportu szynowego (intermodalność w zakresie transportu rowerowego, samochodowego, tramwajowego, kolejowego)
- IV.4.4 Adaptacja istniejącej sieci linii kolejowych dla potrzeb ruchu pasażerskiego (połączenia szybkie, regularne, o dużej częstotliwości – docelowo co 20 minut)
- IV.4.5 Uspokajanie ruchu w obrębie II obwodnicy, w tym strefy „tempo 30 km/h” (obszary o dużym ruchu pieszych oraz na osiedlach mieszkaniowych), obniżenie dopuszczalnej prędkości z 70 do 50 km/h

Polityki:

- Polityka Transportowa dla Miasta Krakowa

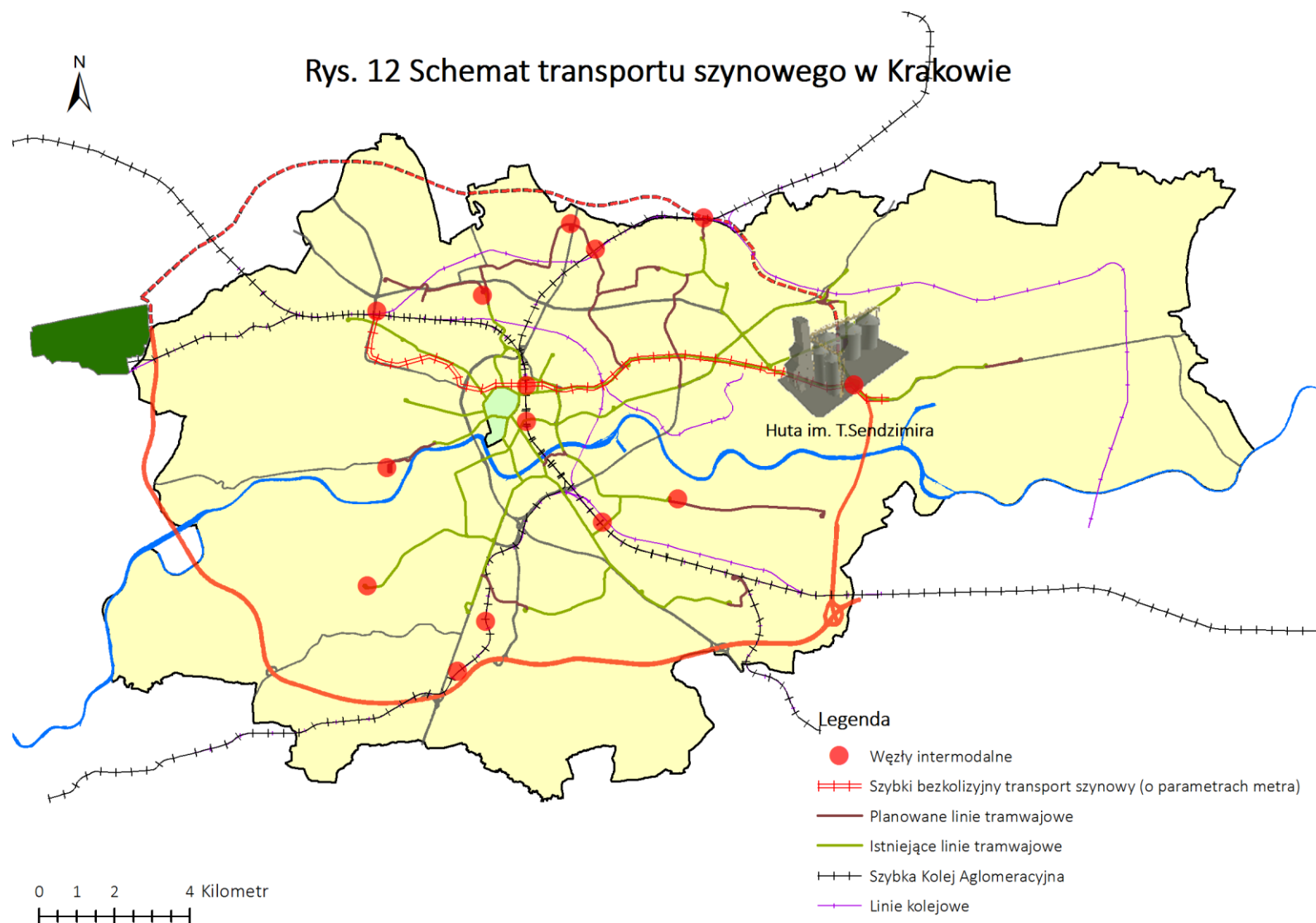
Programy strategiczne:

- Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Gminy Miejskiej Kraków oraz gmin sąsiadujących.
- Program Budowy Dróg dla Rowerów
- Program Obsługi Parkingowej dla Miasta Krakowa
- Program rozwoju infrastruktury transportowej Krakowa

Projekty strategiczne

- Rozbudowa linii tramwajowych
- Szybka Kolej Aglomeracyjna
- Budowa i rozbudowa głównych węzłów intermodalnych (w tym: Krakowskie Centrum Komunikacyjne, Grzegórzki, Bronowice, Czyżyny, Swoszowice/Borek Fałęcki, Bonarka, os. Piastów)
- Projekty w ramach domknięcia III obwodnicy – Trasa Łagiewnicka – Pychowicka – Zwierzyniecka
- Realizacja parkingów w systemie Park & Ride
- Działania na rzecz przygotowania realizacji systemu szybkiego,

- IV.4.6 Ograniczenie tranzytowego międzydzielnicowego ruchu samochodowego wewnątrz III obwodnicy.
- IV.4.7 Podejmowanie działań na rzecz uznania terenów wewnątrz II obwodnicy za obszar o obniżonej emisji komunikacyjnej
- IV.4.8 Optymalizacja wykorzystania istniejącej sieci kolejowej dla ruchu pasażerskiego
- IV.4.9 Działania na rzecz zróżnicowania mobilności miejskiej, w tym promowania modelu współdzielenia (współużytkowania) samochodów i rowerów
- IV.4.10 Wprowadzanie rozwiązań komunikacyjnych dla osób o obniżonej mobilności (osoby z niepełnosprawnością, starsze, z dziećmi)
- IV.4.11 Rozwój infrastruktury rowerowej
- IV.4.12 Integracja biletowa wszystkich środków transportu w, w tym w szczególności transportu kolejowego
- bezkolizyjnego transportu szynowego o parametrach metra
- Inwestycje realizujące koncepcję miasta przyjaznego pieszym, w tym m.in. Plac Nowy, ul. Krupnicza, ul. Lipowa, al. Róż
 - Budowa przystanków kolejowych, w tym: Opolska/Żmujdzka/Żabiniec, Grzegórzki, Wzgórza Krzesławickie, Krowodrza/ul. Prądnicka, Opatkowice, Bronowice, Prądnik Czerwony/os. Piastów, Tonie, Powstańców, Lubocza, Igołomska, Chełmońskiego/Conrada, Szpital im. G. Narutowicza

CEL OPERACYJNY IV.5: Wysoki poziom bezpieczeństwa w Krakowie

Realizacja celu ukierunkowana jest na wzrost poziomu i poczucia bezpieczeństwa w Krakowie, w tym:

- współpracę i wspieranie działań służb i instytucji zaangażowanych w zapewnianie bezpieczeństwa i porządku publicznego w mieście,
- zaangażowanie obywateli w działania z zakresu prewencji kryminalnej i edukacji dla bezpieczeństwa,
- zabezpieczanie miasta i jego mieszkańców przed skutkami klęsk żywiołowych, awarii infrastruktury krytycznej, katastrof technicznych oraz aktów terroryzmu.
- zabezpieczanie miasta i jego mieszkańców przed skutkami niekorzystnych zmian klimatycznych (nawalne deszcze, gwałtowne wiatry, burze, susze, fale upałów, fale zimna, miejskie wyspy ciepła, zaburzenia cyrkulacji powietrza w mieście).

DZIAŁANIA KLUCZOWE		POLITYKI / PROGRAMY I PROJEKTY STRATEGICZNE*
IV.5.1	Zapewnienie bezpieczeństwa w przestrzeniach miejskich	Programy strategiczne: • Program poprawy bezpieczeństwa dla miasta Krakowa „Bezpieczny Kraków” • Program aktywizacji społecznej młodzieży w Krakowie pod nazwą „Młody Kraków” • Lokalny plan ograniczania skutków powodzi i profilaktyki powodziowej dla Krakowa • Krakowski Program Małej Retencji Wód Opadowych • Plan adaptacji do zmian klimatu dla miasta Krakowa (planowany) Projekty strategiczne: • Zintegrowane Centrum Bezpieczeństwa w Krakowie • Rozbudowa sieci monitoringu miejskiego, także we współpracy z podmiotami zewnętrznymi
IV.5.2	Promocja wizerunku Krakowa jako miasta przyjaznego, otwartego i bezpiecznego	
IV.5.3	Edukacja dla bezpieczeństwa	
IV.5.4	Koordinacja i integracja działań z zakresu bezpieczeństwa i porządku publicznego w Krakowie	
IV.5.5	Zarządzanie kryzysowe i adaptacja miasta do zmian klimatu	

CEL OPERACYJNY IV.6: Powszechność realizacji idei zdrowego i aktywnego życia

Realizacja celu ukierunkowana jest na tworzenie warunków i motywowanie mieszkańców do realizacji idei zdrowego i aktywnego trybu życia, w tym także zdrowego starzenia się, poprzez:

- podejmowania aktywności sportowej i rekreacyjnej,
- profilaktyki i edukacji zdrowotnej.

DZIAŁANIA KLUCZOWE		POLITYKI / PROGRAMY I PROJEKTY STRATEGICZNE*
IV.6.1	Promowanie aktywnego i zdrowego trybu życia wśród mieszkańców	Programy strategiczne: • Program rozwoju sportu w Krakowie • Miejski Program Ochrony Zdrowia
IV.6.2	Profilaktyka i promocja zdrowia – zapewnienie dostępności i podniesienie jakości profilaktycznych usług zdrowotnych i edukacji zdrowotnej	
IV.6.3	Systemowe rozwiązania na rzecz opieki zdrowotnej nad osobami starszymi	
IV.6.4	Zwiększenie stopnia wykorzystania infrastruktury sportowej i rekreacyjnej	
IV.6.5	Poprawa efektywności współpracy Miasta z organizacjami sportowymi	
IV.6.6	Tworzenie warunków dla rozwoju kompleksowej edukacji sportowej	

Wskaźniki osiągnięcia celu strategicznego IV

Wskaźnik	Wskaźnik mierzy...	Stan aktualny 2016	2030
Odsetek powierzchni Krakowa pokryty miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego	Zakres obszaru miasta Krakowa kształtowany przez samorząd planem zagospodarowania przestrzennego.	48,7%	70%
Dostępność publicznych terenów zielonych dla mieszkańców	Odsetek populacji Krakowa w zasięgu 300 metrów (ok. 15 minut spaceru) od zieleni miejskiej o charakterze rekreacyjnym	75% (2017)	86%
Udział lasów w powierzchni miasta ogółem	Powierzchnia lasów do powierzchni miasta ogółem	4,4%	7,0%
Parki „kieszonkowe” (do 0,5 ha)	Liczba małych parków tzw. „kieszonkowych”	4 szt. (2017)	70 szt.
Liczba dni z przekroczeniem dopuszczalnej normy dobowej w ciągu roku	Zagrożenie zanieczyszczeniem powietrza.	104	poniżej 30 dni w roku
Poziom recyklingu	Postawy ekologiczne mieszkańców oraz zakres recyklingu (odsetek odpadów przygotowanych do nowego użycia i odzysku).	24% (2015)	>50%
Zadowolenie mieszkańców z poziomu hałasu	Zagrożenie hałasem miejskim.	33%	trend wzrostowy
Zadowolenie mieszkańców ze stanu powietrza	Zagrożenie zanieczyszczeniem powietrza.	11%	trend wzrostowy
Udział transportu zbiorowego w podziale zadań przewozowych	Zakres wykorzystywania komunikacji publicznej przez mieszkańców.	48%	trend wzrostowy
Udział transportu rowerowego w podziale zadań przewozowych	Zakres wykorzystywania roweru jako środka komunikacji przez mieszkańców.	4,5%	trend wzrostowy
Zadowolenie mieszkańców z łatwości przemieszczania się	Zadowolenie mieszkańców z łatwości przemieszczania się po mieście.	45%	trend wzrostowy

Odsetek mieszkańców Krakowa deklarujących poczucie bezpieczeństwa	Subiektywne postrzeganie bezpieczeństwa - poczucie bezpieczeństwa.	53%	trend wzrostowy
Liczba przestępstw stwierdzonych ogółem w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	Skala zjawisk przestępczych w Krakowie.	31,09	trend spadkowy
Odsetek mieszkańców uprawiających sport	Postawy prozdrowotne mieszkańców wyrażone uczestnictwem mieszkańców w aktywnościach sportowych.	31%	trend wzrostowy
Średnie dalsze trwanie życia kobiet	Kondycje zdrowotną mieszkańców Krakowa	82,6	86,1
Średnie dalsze trwanie życia mężczyzn	Kondycje zdrowotną mieszkańców Krakowa	76,3	82,4
Liczba zgonów związanych z chorobami cywilizacyjnymi w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców (choroby układu oddechowego, układu krążenia, nowotwory)	Zagrożenie chorobami cywilizacyjnymi.	510,6 (2015)	415

OBSZAR V: Kapitał społeczny

CEL STRATEGICZNY V: Silna wspólnota samorządowa mieszkańców Krakowa

Realizacja celu ukierunkowana jest na:

- budowanie wspólnoty podzielanych wartości i celów („Miasto jako dobro wspólne”)
- wzmocnienie poczucia wspólnotowości mieszkańców Krakowa,
- zwiększenie udziału mieszkańców w zarządzaniu miastem, wynikające z poczucia wspólnoty obywatelskiej
- przyciąganie nowych mieszkańców, dla których ważne jest poczucie wspólnotowości i obywatelskości

Jak jest teraz?

- Frekwencja w pierwszej turze samorządowych wyborów na Prezydenta Miasta Krakowa w 2014 roku wyniosła 41,93%.
- W 2016 roku w Krakowie zarejestrowanych było 4 580 organizacji pozarządowych (NGO). Spośród nich 1 164 wnioskowały o wsparcie z budżetu Miasta Krakowa.

CEL OPERACYJNY V.1: Wysoki poziom partycypacji społecznej mieszkańców

Realizacja celu ukierunkowana jest na:

- budowanie obywatelskiego poczucia współodpowiedzialności (‘Moje Miasto’, ‘Moja sprawa’),
- budowanie poczucia tożsamości w kategorii najbliższego sąsiedztwa
- rozwój systemu komunikacji społecznej pomiędzy administracją samorządową, mieszkańcami i innymi podmiotami,
- otwieranie się instytucji miejskich (szkoły, biblioteki, instytucje kultury, siedziby rad dzielnic itp.) na organizacje społeczne i inicjatywy obywatelskie, tak aby odgrywały one role lokalnych centrów aktywizacji społecznej,
- wzmocnienie współpracy rad dzielnic z mieszkańcami i innymi podmiotami.

DZIAŁANIA KLUCZOWE

POLITYKI / PROGRAMY I PROJEKTY STRATEGICZNE*

- V.1.1 Edukacja obywatelska mieszkańców (zwłaszcza dzieci i młodzieży), ukierunkowana na budowanie poczucia współodpowiedzialności, więzi, wspólnoty.
- V.1.2 Stworzenie spójnego systemu komunikacji społecznej schodzącej do poziomu osiedli, wspólnot sąsiedzkich,

Programy strategiczne:

- Program Rozwoju Edukacji Obywatelskiej (planowany)
- Program Rozwoju Dzielnic (planowany)
- Miejski Program Rewitalizacji Krakowa
- Program rehabilitacji zabudowy blokowej na terenie Gminy Miejskiej

V.1.3	Wypracowanie mechanizmów wspierania lokalnych inicjatyw opierających się na szerokiej partycypacji i mechanizmie oddolnej inicjatywy, budujących wspólnotę w skali sąsiedzkiej, osiedlowej (np. mikrogranty dla inicjatyw lokalnych),	Kraków
V.1.4	Wzmocnienie funkcji społecznych i obywatelskich instytucji miejskich (szkół, bibliotek, domów kultury, rad dzielnic)	Program aktywizacji społecznej młodzieży w Krakowie pn. Młody Kraków (planowany)
V.1.5	Zapewnienie warunków integracji osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym (placówki dla dzieci, młodzieży, osób starszych i z niepełnosprawnością)	Projekty strategiczne:
V.1.6	Zmiany funkcji i kompetencji Rad Dzielnic w kierunku pełniejszej reprezentacji potrzeb społeczności lokalnych	- Budżet obywatelski - Centrum Obywatelskie

CEL OPERACYJNY V.2: Silny sektor organizacji społecznych (pozarządowych)

Realizacja celu ukierunkowana jest na:

- profesjonalizację działalności organizacji społecznych (pozarządowych),
- zapewnienie przejrzystych procedur partycypacyjnych i dostępności do danych publicznych,
- budowanie zaufania i przyjaznej atmosfery dla organizacji społecznych i aktywności obywatelskiej.

DZIAŁANIA KLUCZOWE

POLITYKI / PROGRAMY I PROJEKTY STRATEGICZNE*

V.2.1	Wspieranie przez Miasto działalności organizacji społecznych na rzecz wzrostu aktywności obywateli	Programy strategiczne:
V.2.2	Wspieranie działań zmierzających do profesjonalizacji sektora organizacji społecznych	- Wieloletni program współpracy Gminy Miejskiej Kraków z organizacjami pozarządowymi - Program Rozwoju Edukacji Obywatelskiej (planowany)
V.2.3	Wspieranie niesformalizowanych ruchów miejskich, poprzez m.in. zapraszanie do debat, konsultacji.	
V.2.4	Promowanie idei wolontariatu w różnych grupach społecznych	

CEL OPERACYJNY V.3: Spójność społeczna

Realizacja celu ukierunkowana jest na:

- budowanie Miasta równych szans, o równym dostępie do jego zasobów i oferty ('prawo do Miasta'),
- budowanie wizerunku Miasta przyjaznego rodzinie z dziećmi,
- aktywizację osób starszych, w tym rozwój tzw. srebrnej gospodarki (*silver economy*),
- włączenie społeczne wszystkich grup mogących mieć trudności w adaptacji i pełnym uczestniczeniu w życiu miasta, także przeciwdziałanie wykluczeniu ze względu na: płeć, pochodzenie rasowe lub etniczne, religię lub przekonania, niepełnosprawność, wiek, orientację seksualną i wykluczenie ekonomiczne.

DZIAŁANIA KLUCZOWE	POLITYKI / PROGRAMY I PROJEKTY STRATEGICZNE*
V.3.1 Wspieranie inicjatyw samopomocowych mieszkańców	Polityki: • Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Krakowa • Polityka mieszkaniowa Gminy Miejskiej Kraków
V.3.2 Wdrażanie programów integracji (w tym: społecznej, międzypokoleniowej, międzykulturowej)	Programy strategiczne: • Program Aktywności Społecznej i Integracji Osób Starszych
V.3.3 Wdrażanie programów w zakresie przeciwdziałania zjawiskom wykluczenia społecznego	• Program „Otwarty Kraków” • Program Promocji Zatrudnienia, Aktywizacji Zawodowej w Gminie Miejskiej Kraków
V.3.4 Podejmowanie działań na rzecz promowania modelu rodziny z dziećmi i kształtowania pozytywnego wizerunku rodziny.	• Program rozwoju przedsiębiorczości społecznej dla Gminy Miejskiej Kraków
V.3.5 Tworzenie przez jednostki miejskie (centra kultury, młodzieżowe domy kultury, muzea, biblioteki itp.) przestrzeni wielofunkcyjnych wraz z cyklicznymi programami aktywizującymi rodziny z dziećmi.	• Program Wspierania Rodziny dla Gminy Miejskiej Kraków • Powiatowy Program Działania na Rzecz Osób Niepełnosprawnych
V.3.6 Hasło „Kraków miastem przyjaznym rodzinie” stałym elementem działań promocyjnych Miasta.	• Program Wspierania Osób Bezdomnych w Gminie Miejskiej Kraków • Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej Gminy Miejskiej Kraków
V.3.7 Wspieranie rodzin z dzieckiem z niepełnosprawnością poprzez zapewnienie partycypacji w życiu społecznym	Projekty strategiczne: • Krakowska Karta Rodzinna 3+
V.3.8 Zapewnienie ciągłości życia zawodowego osób starszych	• Kluby rodziców (wraz z infrastrukturą, w tym place zabaw) jako miejsca integracji rodzin z dziećmi
V.3.9 Rozwój i dostosowanie usług publicznych, infrastruktury technicznej i systemów informacji do potrzeb osób starszych	

- V.3.10 Powiększanie zasobu nieruchomości z przeznaczeniem na cele mieszkaniowe
- V.3.11 Tworzenie platform współpracy dedykowanych kobietom
- V.3.12 Wsparcie w zakresie opieki nad dziećmi oraz osobami niesamodzielnymi
- V.3.13 Pomoc migrantom w asymilacji i funkcjonowaniu w mieście
- Kraków dla Rodziny „N”

Wskaźniki osiągnięcia celu strategicznego V

Wskaźnik	Wskaźnik mierzy...	Stan aktualny 2016	2030
Frekwencja w wyborach samorządowych (wybory burmistrza / prezydenta I tura)	Aktywność obywatelską mieszkańców.	41,9% (2014)	50%
Frekwencja w ramach głosowania na budżet obywatelski	Aktywność obywatelską mieszkańców.	7,0%	trend wzrostowy
Liczba organizacji pozarządowych wnioskujących o wsparcie	Wielkość trzeciego sektora związanego z miastem (organizacje realnie funkcjonujące, podejmujące współpracę z Miastem).	1 164	trend wzrostowy
Zadowolenie mieszkańców z możliwości wpływania na władze miasta	Zdolność do prowadzenia dialogu społecznego przez administrację samorządową.	22%	trend wzrostowy
Skala interwencji w ramach zadań pomocy społecznej w Gminie Miejskiej Kraków	Liczba osób w rodzinach objętych pomocą Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej odniesiona do liczby mieszkańców Krakowa	4,4%	trend spadkowy

OBSZAR VI: Zarządzanie miastem

CEL STRATEGICZNY VI: Kraków – nowocześnie zarządzana metropolia

Realizacja celu ukierunkowana jest na:

- partycypację obywatelską w procesach zarządzania miastem,
- koordynację realizowanych w mieście polityk publicznych,
- wysoką jakość świadczonych usług publicznych,
- racjonalną gospodarkę przestrzenną godzącą różne interesy.

Jak jest teraz?

- Liczba spraw urzędowych, które można załatwić przez Internet wynosiła 680 w tym 48 pełnych usług, dla 55 spraw urzędowych jest możliwe rozpoczęcie usługi. Resztę stanowią dostępne w sieci wzory dokumentów, dla poszczególnych procedur.
- Płacenie podatków w Krakowie deklarowało 88% mieszkańców.
- W 2016 roku Budżet Miasta Krakowa wyniósł ponad 5 mld zł.
- Wartość wydatków inwestycyjnych – 537 mln zł.

CEL OPERACYJNY VI.1: Przyjazna i sprawna administracja

Realizacja celu ukierunkowana jest na wzrost jakości i poczucia satysfakcji klientów z poziomu świadczonych usług publicznych, co obejmuje:

- profesjonalizm, kompetencje (w tym również społeczne) pracowników administracji publicznej,
- dostępność usług świadczonych również drogą elektroniczną,
- przejrzystość w realizacji usług,
- otwartość samorządu na klienta (mieszkańca i inwestora).

DZIAŁANIA KLUCZOWE		POLITYKI / PROGRAMY I PROJEKTY STRATEGICZNE*
VI.1.1	Rozwój i integracja systemów umożliwiających załatwianie usług i procedur drogą elektroniczną (e-usługi)	Programy strategiczne: • Program Strategiczny Informatyzacji Gminy Miejskiej Kraków (planowany)
VI.1.2	Doskonalenie form obsługi klientów jednostek organizacyjnych Gminy Miejskiej Kraków	Projekty strategiczne: • System Elektronicznych Usług Publicznych w UMK
VI.1.3	Doskonalenie form dostępu do informacji publicznej dla mieszkańców i klientów Gminy Miejskiej Kraków	

VI.1.4	Poprawa dostępu do usług informatyczno-technologicznych dla mieszkańców	Rozbudowa Biuletynu Informacji Publicznej Gminy Miejskiej Kraków
VI.1.5	Rozwój i integracja systemów teleinformatycznych pomiędzy jednostkami Gminy Miejskiej Kraków	Budżet obywatelski
VI.1.6	Wzmacnianie pozytywnego wizerunku i zaufania wobec administracji samorządowej	
VI.1.7	Wzmacnianie potencjału pracowników administracji samorządowej	

CEL OPERACYJNY VI.2: Wysoka jakość strategicznego zarządzania miastem

Realizacja celu ukierunkowana jest na:

- włączanie mieszkańców w proces zarządzania miastem,
- budowanie wizerunku Krakowa jako dobrego przykładu *smart city*,
- stosowanie i upowszechnianie zarządzania strategicznego w zakresie realizacji polityk publicznych,
- zapewnienie spójności działań podejmowanych zarówno w ramach SRK 2030, jak i *Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy*,
- wykorzystywanie nowoczesnych rozwiązań w zarządzaniu miastem i świadczeniu usług publicznych przy wykorzystaniu technologii informacyjno – komunikacyjnych (ICT).
- zintegrowane zarządzanie zużyciem mediów w gminnych budynkach użyteczności publicznej,
- zintegrowane zarządzanie infrastrukturą komunalną,
- Uwzględnianie wpływu ruchu turystycznego na funkcjonowanie miasta.

DZIAŁANIA KLUCZOWE

POLITYKI / PROGRAMY I PROJEKTY STRATEGICZNE*

VI.2.1	Wdrażanie zasady partycypacji społecznej jako zasady zarządzania strategicznego w Mieście i jednostkach organizacyjnych	Programy strategiczne: Program Strategiczny Informatyzacji Gminy Miejskiej Kraków (planowany)
VI.2.2	Wdrażanie spójnego systemu decyzyjnego w administracji samorządowej wynikającego z SRK2030	Projekty strategiczne:
VI.2.3	Podejmowanie decyzji w oparciu o analizy i dostępną wiedzę	Miejski System Informacji Przestrzennej (MSIP)

VI.2.4	Dywersyfikowanie źródeł finansowania działalności i rozwoju Miasta i jednostek organizacyjnych (w tym intensyfikacja pozyskiwania pozabudżetowych funduszy)	• Otwarte systemy dostępu do informacji publicznych - <i>Open Data System</i>
VI.2.5	Integracja planowania społeczno - gospodarczego i przestrzennego	• Ośrodek badań o mieście i metropolii • „Barometr Krakowski”
VI.2.6	Systemowe włączanie podmiotów spoza administracji samorządowej do procesów zarządczych	
VI.2.7	Dążenie do realizacji idei miasta adaptacyjnego, w tym z wykorzystaniem nowoczesnych technologii udostępniania danych (open data)	
VI.2.8	Kreowanie i dbałość o przestrzeń publiczną w planowaniu przestrzennym	
VI.2.9	Kreowanie i wspieranie rozwiązań inteligentnego miasta (<i>smart city</i>)	
VI.2.10	Planowanie długo- i średniookresowe uwzględniające jako standard ewaluację, ocenę skutków i rezultatów	
VI.2.11	Budowanie sieci współpracy podmiotów administracji samorządowej z innymi podmiotami	
VI.2.12	Rozwój systemów informacji przestrzennej (GIS)	
VI.2.13	Uwzględnianie wpływu ruchu turystycznego przy planowaniu przedsięwzięć, programów strategicznych	
VI.2.14	Działania zmierzające do deglomracji ruchu turystycznego poza ścisłe centrum miasta	
VI.2.15	Działania zmierzające do akceptacji mieszkańców dla masowego ruchu turystycznego	
VI.2.16	Optymalizacja relacji pomiędzy turystyką masową i kwalifikowaną (np. biznesową, medyczną, kulturową), z uwzględnieniem aspektów dochodowych	

Wskaźniki osiągnięcia celu strategicznego VI

Wskaźnik	Wskaźnik mierzy...	Stan aktualny 2016	2030
liczba udostępnionych usług elektronicznych	Dostępność usług publicznych przy wykorzystaniu nowoczesnych technologii	113	643
Zadowolenie mieszkańców z obsługi administracyjnej	Jakość obsługi administracyjnej mieszkańców.	52%	trend wzrostowy
Odsetek osób płacących podatki w Krakowie	Umiejętność zachęcania mieszkańców do rozliczania podatków w Krakowie.	88%	trend wzrostowy

** Ujęty w Matrycy strategicznej katalog polityk, programów i projektów strategicznych jest zbiorem otwartym – w trakcie wdrażania SRK2030 dopuszcza się jego aktualizację, przy uwzględnieniu wyników ewaluacji.*

IV.4. Ramy finansowe realizacji Strategii Rozwoju Krakowa 2030

Założenia metodologiczne

- Wydatki majątkowe stanowią zbiór środków finansowych oddających potencjał budżetu miasta do finansowania szeroko rozumianych przedsięwzięć rozwojowych takich jak skatalogowane działania w SRK 2030.
- Prognozowane wartości ograniczono ramami, gdzie dolna granica wyznaczona została na podstawie analizy Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Krakowa na lata 2016-2052 (WPF), natomiast górną granicę wyznaczają analizy z użyciem narzędzi statystycznych i ekonometrycznych.
- Dolna granica zabezpiecza realizację zaprogramowanych w planach rozwojowych Miasta przedsięwzięć inwestycyjnych (Wykaz przedsięwzięć wieloletnich Miasta Krakowa), kwot dokapitalizowania spółek miejskich w związku z realizowanymi przez nie projektami inwestycyjnymi jak i kwot przekazywanych do spółek w formie dokapitalizowania. Kwota uwzględnia dopuszczalną wysokość ustawowych wskaźników zadłużenia.
- Wskazano potencjalną wysokość dofinansowania działań realizowanych przez różne podmioty (prywatne, publiczne) na terenie Krakowa ze środków UE. Prognozowane wartości ograniczono ramami, gdzie dolna i górna granica jest pochodną bieżącej i potencjalnej aktywności Miasta Krakowa w pozyskiwaniu środków UE.
- Wartość oszacowano na podstawie odniesienia średniego (2011-2014) udziału dofinansowania inwestycji realizowanych przez Miasto Kraków do całkowitej kwoty środków UE dla kraju.
- Dla prezentacji szacunków w cenach bieżących wykorzystano połączenie danych historycznych (do 2015, źródło GUS) z danymi prognozowanymi (od 2016, źródło Wytyczne dotyczące założeń makroekonomicznych na potrzeby wieloletnich prognoz finansowych jednostek samorządu terytorialnego)
- Wszystkie szacunki przedstawiono w cenach bieżących

Potencjał finansowy możliwy do zaangażowania w działania służące realizacji celów SRK 2030

Potencjał finansowy możliwy do zaangażowania w działania służące realizacji celów SRK 2030 ma na celu udzielenie odpowiedzi na pytanie: czy realizacja Strategii znajduje pokrycie w różnych źródłach finansowych? Podstawowe znaczenie w finansowaniu przedsięwzięć rozwojowych miasta ma budżet gminy, jednak ważną rolę odgrywają również źródła zewnętrzne np. środki UE czy budżet państwa. Jednocześnie w SRK 2030 znajdują się działania, których realizacja będzie pochodną aktywności podmiotów zewnętrznych w stosunku do Gminy Miejskiej Kraków, np. przedsiębiorstw prywatnych, a Gmina Miejska Kraków będzie pełnić jedynie funkcję koordynującą. Dlatego uzasadnionym jest również rozpoznanie przyszłych możliwości inwestycyjnych sektora prywatnego. W tym świetle potencjał finansowy możliwy do zaangażowania w działania służące realizacji celów SRK 2030 został przedstawiony w rozbiciu na 5 grup źródeł finansowania potencjalnych działań rozwojowych, tj.:

1. Budżetu Gminy Miejskiej Kraków.
2. Budżetu Państwa.
3. Funduszy UE.
4. Pozostałych publicznych źródeł zewnętrznych.
5. Środków inwestycyjnych podmiotów gospodarczych.

Tabela IV.4.1. Potencjał finansowy możliwy do zaangażowania na rzecz realizacji SRK 2030

Źródła finansowania	2017-2023	2024-2030	Razem
	mld zł, ceny bieżące		
1. Budżet Miasta	4,1 – 5,7	4,5 – 6,9	8,6 – 12,5
2. Budżet Państwa	1,9	3,3	5,3
3. Fundusze UE, w tym:	5,8 – 12,1	0,0	5,8 – 12,1
<i>Fundusze UE – Gmina Miejska Kraków (inwestycje publiczne)</i>	1,3 – 7,4	0,0	1,3 – 7,4
<i>Fundusze UE - firmy krakowskie</i>	2,9	0,0	2,9
<i>Fundusze UE - inne publiczne</i>	1,6	0,0	1,6
4. Pozostałe publiczne źródła zewnętrzne	0,2	0,2	0,4
5. Podmioty gospodarcze	69,8	77,6	147,4
<i>Inwestycje przemysłu i budownictwa</i>	52,4	59,7	112,0
<i>Rynek mieszkaniowy</i>	23,7	12,4	36,1
<i>Rynek biurowy</i>	21,3	43,5	64,8
Razem	167,5 – 177,7		

Źródło: Obliczenia własne na podstawie materiałów: UM Kraków, Ministerstwa Finansów, GUS, Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego, Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie.

Szacunki PKB na poziomie miasta Krakowa

PKB nie jest obliczane oddzielnie dla tak niskiego szczebla agregacji danych jak poziom miasta – także Krakowa, a jedynie rozszacowywane, podobne założenie przyjęto w niniejszym opracowaniu. Podstawą do obliczenia prognozy PKB dla miasta Krakowa będzie model regresji wielu zmiennych w oparciu o powiązanie kategorii liczby pracujących – wytwarzających PKB z wartością wytworzonego PKB.

Podobnie dla rozszacowania wytwarzanego PKB w podziale na branże (sekcje PKD) przyjęto upraszczające założenie, że wielkość wytwarzanego PKB jest porównywalna dla każdej branży w przeliczeniu na pracującego.

Największy udział w PKB Krakowa w 2015 roku tworzą następujące kategorie:

- Handel, Naprawa pojazdów, Transport, gospodarka magazynowa, Zakwaterowanie i gastronomia - 17,9 mld zł;

- Pozostałe (zawierająca działy: Informacja i komunikacja, Działalność finansowa i ubezpieczeniowa, Obsługa rynku nieruchomości, Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna, Administrowanie i działalność wspierająca, Edukacja, Opieka zdrowotna i pomoc społeczna, Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją) - 17 mld zł;
- Przemysł - 7,9 mld zł.

Tabela IV.4.2. Oszacowane PKB dla miasta Krakowa, prognozy od 2015 do 2030 r. według głównych branż, w mld zł

Rok	Rolnictwo	Przemysł	Przetwórstwo przemysłowe	Budownictwo	Handel, naprawa pojazdów, transport, gospodarka magazynowa, zakwaterowanie i gastronomia	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	Pozostałe	Razem
mld zł								
2015	0,02	7,9	5,8	5,1	17,9	4,6	17,0	58,2
2016	0,02	8,0	5,9	5,2	18,2	4,7	17,3	59,3
2017	0,02	8,3	6,1	5,4	18,9	4,8	18,0	61,6
2018	0,02	8,7	6,3	5,6	19,6	5,0	18,6	63,9
2019	0,03	9,0	6,6	5,8	20,3	5,2	19,3	66,2
2020	0,03	9,3	6,8	6,0	21,0	5,4	20,0	68,4
2021	0,03	9,6	7,0	6,1	21,7	5,6	20,6	70,7
2022	0,03	9,9	7,2	6,3	22,5	5,7	21,3	73,0
2023	0,03	10,2	7,5	6,5	23,2	5,9	22,0	75,3
2024	0,03	10,5	7,7	6,7	23,9	6,1	22,6	77,6
2025	0,03	10,8	7,9	6,9	24,6	6,3	23,3	79,9
2026	0,03	11,1	8,1	7,1	25,3	6,5	24,0	82,2
2027	0,03	11,5	8,4	7,3	26,0	6,6	24,6	84,5
2028	0,03	11,8	8,6	7,5	26,7	6,8	25,3	86,8
2029	0,03	12,1	8,8	7,7	27,4	7,0	26,0	89,0
2030	0,04	12,4	9,1	7,9	28,1	7,2	26,6	91,3

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS

V. WDRAŻANIE STRATEGII ROZWOJU KRAKOWA 2030

Aby zapewnić Strategii Rozwoju Krakowa 2030 faktyczną siłę sprawczą, przez którą rozumie się nadanie jej realnego statusu najważniejszego dokumentu programowego i zwornika dla animowanych przed administrację samorządową procesów rozwoju Miasta, przewiduje się zredefiniowanie i wzmocnienie systemu wdrażania Strategii.

Ma to na celu:

- zagwarantowanie wysokiej sprawności procesu zarządzania strategicznego rozwojem Krakowa, zintegrowanego i spójnego,
- wzmocnienie prestiżu Strategii Rozwoju Krakowa 2030 jako faktycznego punktu odniesienia dla podejmowanych decyzji,
- wzmocnienie przewidywalności i transparentności procesów rozwojowych.

Wdrażanie Strategii opierać się będzie na przyjętych zasadach:

- **partycypacji i partnerstwa**, rozumianego jako otwarta współpraca równorzędnie traktowanych podmiotów, reprezentujących różne środowiska i instytucje, prowadzące oraz wspierające działania na rzecz rozwoju Krakowa i obszaru metropolitalnego,
- **konsekwentnego i odpowiedzialnego** wdrażania przyjętych priorytetów i działań,
- **zintegrowanego podejścia**, rozumianego jako dążenie do spójnego, całościowego postrzegania procesów rozwojowych, składających się na obszerny, ściśle ze sobą powiązany ekosystem Miasta,
- zapewnienie **pierwszeństwa pozyskiwania funduszy** (zarówno z budżetu miasta jak i zewnętrznych) dla tych programów i projektów, które zostały wpisane do SRK2030 lub z niej bezpośrednio wynikają.

SRK2030 będzie realizowana za pomocą zestawu różnych instrumentów, wśród nich takich na które bezpośredni wpływ ma Gmina Miejska Kraków. Są to instrumenty finansowe, a więc **budżet miasta** oraz **Wieloletnia Prognoza Finansowa**, oraz instrumenty programowe, a więc **Programy Strategiczne**, które zawierają działania i priorytety prowadzące do realizacji uzgodnionych w SRK 2030 celów.

Przewiduje się opracowanie Planu Implementacyjnego, który zapewni odpowiednie powiązania poziome pomiędzy Programami Strategicznymi i instrumentami finansowymi oraz przypisanie odpowiedzialności konkretnym strukturom za realizację przyjętych działań i projektów.

Przewiduje się także prowadzenie, raz w roku, przeglądu realizacji wszystkich Programów Strategicznych, z udziałem Kierownictwa Urzędu Miasta, które ma dać wiedzę na temat efektywności ich wdrażania oraz wiążące ustalenia dotyczące Wieloletniej Prognozy Finansowej i budżetu na kolejny rok budżetowy.

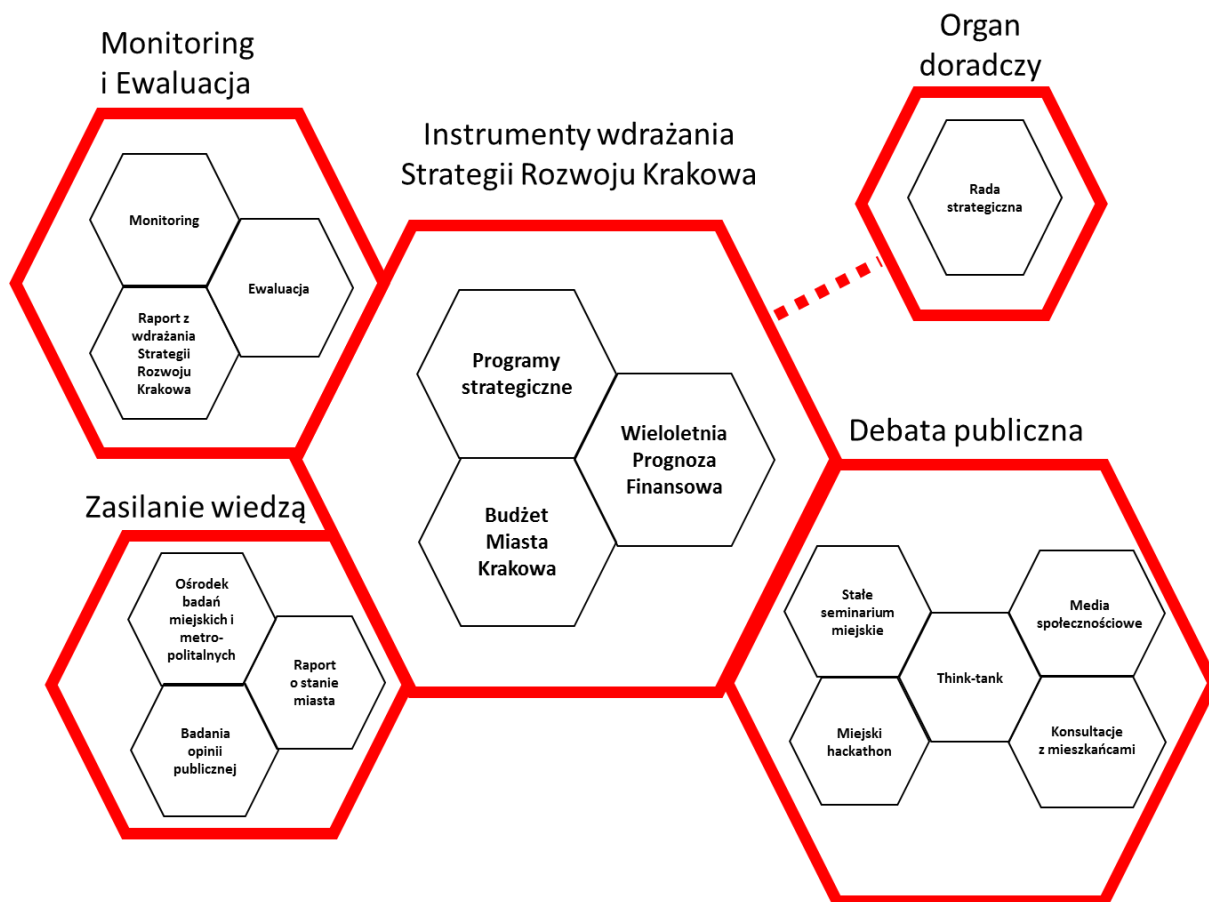
Systematyczność i konsekwencja tego procesu będzie miała bardzo istotne znaczenia dla efektywnego wdrażania SRK 2030.

Dla optymalnego wykorzystania tego instrumentarium, w tym zapewnienia spójności i integracji interwencji publicznych, potrzebne są:

- **monitorowanie i ewaluacja (ocena)** sytuacji,
- **zasilanie wiedzą** procesów decyzyjnych,

- animowanie **debaty publicznej** dedykowanej kwestiom rozwoju Miasta, w tym wsparcie aktywnością organu doradczego jakim będzie **Rada Strategii**.

Przyjęty w SRK 2030 katalog polityk, programów i projektów strategicznych będzie mógł w kolejnych latach ulegać modyfikacji, w zależności od zmian w uwarunkowaniach zewnętrznych.

Skuteczne wdrażanie Strategii Rozwoju Krakowa 2030 warunkowane jest wiedzą na temat postępów osiąganych we wdrażaniu, na każdym etapie jej realizacji, czemu służy **monitoring**.

Dla monitorowania SRK2030 zastosowano metodę analizy skuteczności i efektywności podejmowanych działań w oparciu o zestaw wskaźników. Stanie się on elementem hurtowni danych (system informatyczny STRADOM) utworzonej w ramach projektu Monitorowanie Jakości Usług Publicznych (MJUP).

Monitoring SRK2030 będzie prowadzony z wykorzystaniem:

- wskaźników ujętych w Strategii – obrazujących stopień osiągnięcia celów strategicznych,
- wskaźników ujętych w programach i projektach strategicznych,
- analiz porównawczych (benchmarkingowych) z innymi miastami w Polsce i zagranicą,
- analizy trendów rozwojowych.

Elementy monitoringu integrowane będą w Raportach z realizacji Strategii przygotowywanych przez Urząd Miasta Krakowa raz w roku. Każdorazowo, Prezydent Miasta Krakowa przekazuje go Radzie Miasta Krakowa.

Ocenie efektów i jakości działań związanych z wdrażaniem SRK 2030 służy jej okresowa **ewaluacja**.

Strategia Rozwoju Krakowa będzie poddawana okresowej ewaluacji, w szczególności:

- w trakcie realizacji Strategii – w celu weryfikacji przyjętej wizji i celów Strategii,
- na koniec założonego horyzontu czasowego – w celu podsumowania efektów i określenia kierunków rozwoju na dalsze lata.

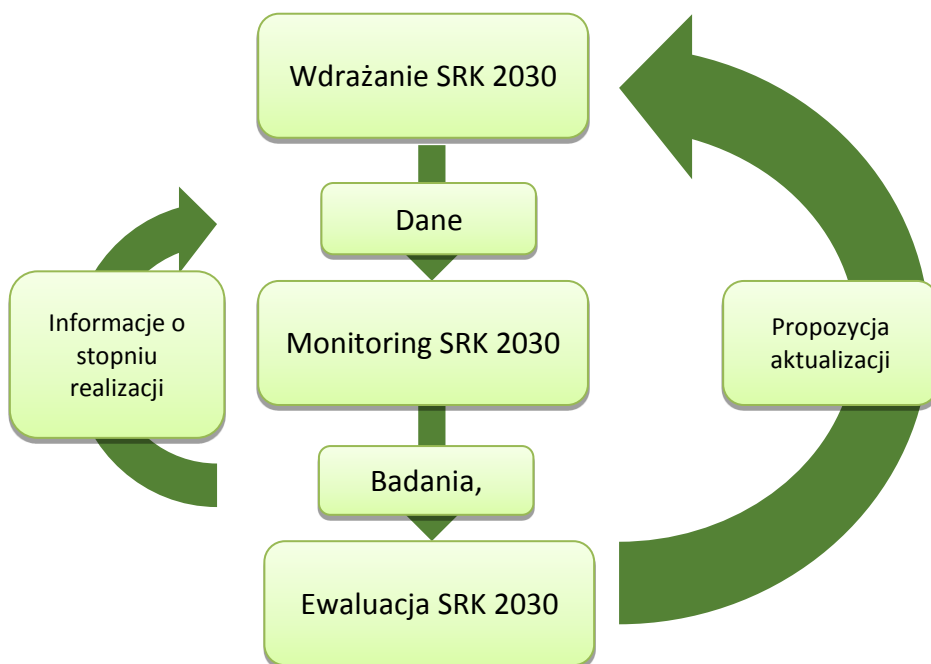
Podstawowymi źródłami informacji dla ewaluacji będą:

- coroczne **Raporty z realizacji Strategii**,
- **badania opinii społecznej** na temat jakości życia w mieście i oczekiwań mieszkańców Krakowa,
- inne okresowo prowadzone **analizy**, wskazujące na stan realizacji Strategii.

Ewaluacja SRK 2030 będzie dokonywana raz na dwa lata, na podstawie jej wyników możliwa będzie rewizja założeń i aktualizacja celów oraz działań kluczowych i programów/projektów strategicznych.

Ewaluacja SRK 2030 prowadzona będzie w trybie partycypacyjnym, z udziałem mieszkańców i środowisk ważnych dla polityki rozwoju Krakowa.

Schemat systemu monitorowania i ewaluacji SRK 2030

Debata publiczna pełni w procesie zarządzania strategicznego rolę platformy, dzięki której administracja samorządowa komunikuje się z szeroko zdefiniowaną grupą interesariuszy, zbierając poglądy i sugestie dotyczące spraw kluczowych dla rozwoju miasta.

Pozyskiwane podczas debaty wnioski – mimo, że nie mają charakteru obligatoryjnego, mają za zadanie wydatnie wzmacniać jakość procesów decyzyjnych.

Debata publiczna będzie prowadzona jako proces ciągły, cykliczny, transparentny, otwarty, wykorzystując zróżnicowane narzędzia i techniki komunikacyjne, skierowany do szerokiego grona interesariuszy, w tym do środowiska eksperckiego.

Zakładamy, że będzie ona obejmowała w szczególności następujące elementy:

- **stałe seminarium miejskie** „Miasto dobrze urządzone”,
- coroczny **miejski hackathon KrakHack**, dedykowany aktualnym dla rozwoju miasta wyzwaniom,
- regularnie prowadzoną **komunikację z mieszkańcami**, w tym w formie **konsultacji**, ukierunkowaną na sprawy ważne dla rozwoju miasta, także z wykorzystaniem mediów społecznościowych.

Dla systematycznego wsparcia procesu zarządzania strategicznego przewiduje się zorganizowanie **ośrodka badań miejskich i metropolitalnych**, prowadzonego w formule projektowej i zadaniowej (nie przewiduje się powołania odrębnej instytucji). Będzie pełnił funkcje **think tank-u**, ma na celu tworzyć przestrzeń dyskusji dla myślenia o rozwoju Krakowa wraz z jego obszarem metropolitalnym. Ma nie tylko obserwować rzeczywistość, szukać sposobów rozwiązywania problemów, ale także budować wiedzę na podstawie analizy

pozyskiwanych informacji oraz tworzyć rekomendacje, scenariusze, które będą pomocne w procesie zarządzania strategicznego rozwojem Miasta i krakowskiego obszaru metropolitalnego. Zadaniem ośrodka będzie zatem:

- prowadzenie analiz z zakresu procesów rozwoju, szans i zagrożeń stojących przed Miastem i Krakowskim Obszarem Metropolitalnym,
- tworzenie przestrzeni coworkingowej i platformy wymiany koncepcji i idei,
- wprowadzanie wiedzy na temat badanych zjawisk w obieg debaty publicznej.

Organem doradczym we wdrażaniu Strategii będzie **Rada Strategii**. Powołanie takiej Rady przy Prezydencie Miasta Krakowa może być istotnym elementem uspołecznienia procesów zarządzania strategicznego. W skład Rady mogą wejść przedstawiciele nauki, biznesu, organizacji pozarządowych, jak również innych instytucji istotnych z punktu widzenia rozwoju miasta. Przykładowe zadania Rady to:

- formułowanie propozycji i koncepcji strategicznego rozwoju Krakowa, a także ich opiniowanie,
- wspomaganie wiedzą i doświadczeniem w zakresie strategicznego rozwoju Krakowa i Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego.

Strategia Rozwoju Krakowa 2030 nie ogranicza się do zadań będących w kompetencjach ustawowych Gminy, ale inicjuje działania realizowane w różnorodnych partnerstwach. Znajduje to wyraz w kluczowych działaniach zawartych w Strategii, dla których jednostkami realizującymi są nie tylko struktury organizacyjne Miasta, ale także liczni interesariusze: gminy Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego, administracja rządowa, samorząd regionalny, sfera nauki i rozwoju, podmioty prywatne i społeczne (organizacje pozarządowe).

Schemat 2. Schemat relacji pomiędzy sferami realizacji Strategii

Podejście takie podkreśla współczesne zaangażowanie administracji samorządowej, która nie tylko jest bezpośrednim realizatorem lecz pełni także rolę inicjatora i koordynatora wspólnie prowadzonych – z szerokim gronem interesariuszy – działań rozwojowych.

Spis map:

1. Kraków w sieci metropolii Europy
2. Kraków – relacje metropolitalne
3. Integracja Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego
4. Integracja systemów transportowych w Krakowie i Krakowskim Obszarze Funkcjonalnym.
5. Strefy rozwoju gospodarczego i kampusy uniwersyteckie
6. Parki Kulturowe – istniejące i planowane
7. Dzielnica Kultury - Kazimierz
8. Dzielnica Kultury - Podgórze
9. Przestrzenie publiczne - obszary integracji
10. Obszary rewitalizacji w Krakowie
11. Parki i tereny zielone w Krakowie
12. Schemat transportu szynowego w Krakowie